

دردیجی جلد

شباط - مایس ۱۹۲۶

صافی : ۶

ذَارُ الْفُنُونُ

ادبیات، فلسفہ، اجتماعیات، تاریخ، جغرافیا، ادبیات

ایک آئندہ بر نشر اولنور

منہ رجات

مصطفیٰ شکیب

محمد عزت

بالقہ ماسد

فردوس م

میںوزا

ارادہ خستہ لقلری

استانبول - ملی مطبعہ

۱۹۲۶

سپینوزا

سپینوزا نیک فلسفه سنی ایضاح ایله دیکي باشلیجه اثری Ethique در . بو اثر باشیدن صوکنه قدر برهندسه کتابی کبی بربری آرقاسندن تعریفلرله ، متعارفهلرله ، مصادرهلرله ، دعوالرله ، برهانلر اقامه سیله ، نتیجه لرله دوام وانکشاف ایلر . یالکیز بر ایکی یرنده دها سربست براسلوبله بعضی مطالعه ویا ایضاحلر درمیان اولونور . فیلسوف مذهب فلسفیسینک حقیقتی غیر شخصی استدلالاتی صیقی صیقیه زنجیرله یهرك الله ایله مک ادعاسنده در ، بو اثرده بو ادعایی افاده ایدر . اکر قرون جدیدده افکارک ، بالخاصه ده قارتک ، نه درجه یه قدر ریاضی یقینه مجلوب اولدینی ، هر ماده علمک حقلی اولارق علم اولماسی ایچون اونده صریح و متمیز تصورلرک حاکمیتی تأسیسه هوسکار بولندینی دوشونولورسه بوادعا آکلاشیلیر . مع مافیہ اکر اثرک عنوانک ومؤلفک مقصدینک بواثرک اخلاق و دین حیاتنک مسئله لرینی تصویر وحل ایدن بر نوع مجله اولدیغندن بزی خبردار ایله مکده بولندیغنه باقیلیرسه بوادعا بزه آلیشلما مش بر شی کبی کلیر و بزی شاشیرتیر . عجیا بو کبی مسئله لری احداث ایدن سبیلر ، بو مسئله نک تدقیقنه دوام ایله مک واسطه لری وبو مسئله لرک طرز حلی ، بونلرک هپسی : حسیات مزه واراده مزه بو درجه ده انطباق ایدمه یین ، بو درجه ده طبیعت مزک اک صمیمی اشتیاقلرینه توافق ایتمکدن اوزاق بولنان برنظام ایچنده حبس اولونابیلیرمی ؟ فقط سپینوزانک قوتلی قناعتی ده بالخاصه بودر : یعنی انسانک اولدیغنک واولماسی لازم کلدیکنک تقدیری ایچون کندینک هیچ بر صورتله مقیاس اولامیه جنی ، انسانک آنجق نا متناهی بر قدرت وعقلی بر ضرورت ایله وار اولدینی و ایشله دیکي ، بو نا متناهی قدرت وبو عقلی ضرورتک نه انسانک وارلغنک خصوصی شکل لرینه نه ده فعالیتنک خصوصی غایه لرینه انقیاد ایدمه جکیدر . او حالده حقیقتی ، حقیقتک برلکنی ، حقیقت حیات قاعده سی اولونجه ماهیتی دکیشمه یه جکنی ، حقیقتک انسانه الویریشلی اولماسنک آنجق انسانک اونک علمنی اکتساب ایله مسیله ممکن اولدیغنی تصویر ایله مک ایچون اک مناسب طرز بیانی نه دن عجیب عد ایتمه لی ؟

ایشته بوفکرله روحی مشبوع اولارقدرکه سپینوزا اوقدر صیقی وانضباطلی ، اوقدر

مجرد اولان سیستمی انشا ایتشد. بو سیستمده عالمک وانسانک الله نسبتلری، بالذات الله و اونک علیتی اک آفاقی، حتی اینجهلشمش مشبهدن Antropomorphisme اک اوزاق بر حقیقت اولارق تصور اولونور. مع مافیة وجود مطلقك l'Etre صفتلرینی انسان وجداننک انفسی اوصافیلہ اصلاً تعیین ایله مہمک ایچون ابراز ایدلمش بولنان بو مفرط جهده رغماً، احتمال بوجهد یوزندن، سپینوزانک سیستمی متضاد تفسیرلره معروض قالمشدر. سپینوزا بزم بیلیمک و ایستهمک طرز لریمزی خاطر لاتان هیچ بر شئیک اللهده موجودیتنی قبول ایتمکدن صورت قطعیهده امتناع ایله دیکی جهتله بوتون معاصر لرینه او یله کلدی که سپینوزا اللهی، ساده اونی روحزک انیسی قیلان اوصافدن دکل، حتی وارلقدن بیلہ محروم ایدیوردی. بالخاصہ پیر بهل Bayle اوکا «athée de Système» سیستم یوزندن الله منکری « دیدی. فقط دیگر طرفدن سپینوزا محدود موجوداتده، بناءً علیہ انسانلرده، بعضی معین حدودلر داخلنده بالذات اللهک نا محدود اقتداری اولمایان هیچ بر وجود وانکشاف اقتداری قبول ایتمکدن ده امتناع ایله مکده اولدیغندن بالاخره او یله ظن اولندی که سپینوزا بو عالمک اشیا سنه متدائر هر هانکی بر تصدیقه نظراً وجود نا متناهیینک مطلق تحدرسنه شایان حیرت بر طرزده رجحان و تفوق تأمین ایله مشدر. نووالیس Novalis اونی توصیف ایچون «ivre de Dieu» مست الوهیت « دیدی و بویله جه سپینوزانی الهام ایله مش اولان دینی حسک درینلکی حقنده شه لینگ، غوته، هردهر، له سینغ، هه غل، شلایرماخرک، صیرعلری کلنجه و کندی طرز لرندہ دوشوندکلرینی افاده ایتمش اولدی.

اک قطعی اثبات اصوللرینی قوللانمش اولدیغی حالده اک متضاد تفسیرلره موضوع تشکیل ایتک بویله بر مسلک فلسفی ایچون نه عجیب بر قدر تجلیسیدر! شبهه یوق که بومسلک فلسفینک، مفسر لرینک رأیلرنده کی تحوللره و آرارلرنده بعضیلرینک خطاسنه رغماً، کندی معنای خاصنک تمامیتنی و انسجامنی محافظه ایله مسی امکانی باقیدر. فقط شبهه یوق که بو مسلک فلسفی، حقیقی منظره سیله قاورانا بیلیمک ایچون، حاضر لقسر اونکله تماسه کیریشیلمه مہسنی، اونی میدانہ قویمش اولان بعضی شرائط فعلیهیه وهرشیدن اول و اضعنک شخصنه اولان نسبتنک کوسترلہ سنی ایجاب ایتدیرر. هندسه نک مبادیسی حقنده کی توفلیدیسک تألیفی او کره نن، مؤلفک شخصیتنه اهمیت ویرمیه بیلیر. فقط Ethique عنوانی اثرک تشکیل ایله دیکی بو پت خصوصی هندسه بی اوقویان و آ کلامق ایستہین سپینوزانک حیاتی بیلیمکدن مستغنی اولماز.

باروخ ده سپینوزا Baruch d'Espinoza آمستردامده ۲۴ تشرین ثانی ۱۶۳۲ ده دوغمشدر. فقط اصلاً فلمنکی دکادی. حکومتک ارائه ایله دیکی شته بناءً خارجاً دینلرینی ترک ایله مکه مجبور اولدقلری حالدده بيله عرقلرینه اولان ایمانلرینی محافظه ایله مک سوء ظنی آلتنده قالدقلرندن تعدیاتدن قاقچق و سربستجه عقیده لری احکامنی تطبیق واجرا ایده بيلمک ایچون باشقه مملکتلره هجرت ایله مکه مجبور اولان اسپانیالی یهودی عائلهلردن برینه منسوب ایدی. بارو حک جدلری دهاسکی زمانلرده پورتکیزه کیتمک اوزره اسپانیایی ترک ایتمشلزدی. بارو حک باباسنک قوئمبر Coimbre قربنده فیگهیراده Figueira یرلشمش اولدیغنی، تزوج ایله دیکی اوچنچی قادین اولان اقرباسندن هئستهرک لیزبونلی اولدیغنی بیلورزه. عائله نك بر دیگر قسمی فرانسه ده، نانت و بوردویه التجا ایتمشدی. فقط نه فرانسه ده نه ده پورتکیزده مهاجر یهودیلرک وضعیتی غبطه بخش دکادی. بوتون عائله فلمنکه طاشیندی. اوراده، حاکم اولان قالوین مذهبنک دینی تسامحه مساعد بولونماسنه رغماً، یهودیلره دینلرینی اجرا ایله مک ایچون کافی درجه ده بر سربستلک ویریلیوردی. آمستردام اهمیتلی بر یهودی جماعتنک مرکزی ایدی. بارو حک بویوک باباسی آبراهام میخهل ده سپینوزایه، واوندن دهافضله بارو حک تجار اولان باباسی میخهله michel، کندی لری حقنده دینداشلرینک بسله دکلری حس تقدیره شهادت ایدن وظائف فخریه توجیه اولونمشدی. کلیرلری اهمیتسزدی. سپینوزانک آناسی هاننده بورا Hanna Debora، که باباسنک ایکنجی قاریسی ایدی، ۱۶۳۸ ده اولدی. او زمان سپینوزا آنجق آلتی یاشنده ایدی. بزم بیلدی کمزه نظراً باباسنک آلتی چوجوغنی اولمشدر، بونلردن دردی کنج اولدی لر؛ بابالرینک وفاتنده بر حیات قالانلر بارو ح ایله ایلک قاریسنک قیزی اولان ره به قا ایدی.

سپینوزا ایلک تربیه سنی یهودی جماعتنک تأسیس ایتمش اولدیغنی مکتبده آلدی. اوراده تدریسات منحصرأ عبرانی لساننه تحدید اولونمشدی: بوتدریسات دیلک ایلک قواعدندن اعتباراً تلمودک Talmud اک اینجه مناقشاتنه قدر کیدیوردی. سپینوزانک اوراده بولدیغنی خواجه لر آراسنده بالخاصه تلمود تدقیقاتنده پک متبحر اولان، یهودی عقایدینه هانکی طرفدن کلیرسه کلسون واقع اولان تنقیدلره و هجوملره قارشى غیرتله مدافعه ده بولنان ساول مورتیرا Saül morteira یی ذکر ایتهلیدر. بو مکتبده سپینوزا همان منحصرأ دینی فکرلرله والهیات نظریه لرله مملو اولان بر سلسله نشریات ایله الفت کسب ایله دی. الهی

حياتنك بوتون وقوعاتنده و بوتون تفكراتنده مبدأ صایمغی ابونی اوکا بر اعتیاد اولارق تلقین ایتشلردی . سپینوزا بواعتمادی بویلهجه قوتلندیرمش اولدی . بوندن ماعدا مقدس متنلرك تولید ایلهدیكى مشكللر و مسئلهلر سایه سنده ذكاسی كسكىنله شدی . زیرا بو مسئلهلرك یهودیلرك عنعنوی تدریساتنده تدقیقی درلو درلو اینجه لكره و معضل تفكراته وسیله اولیوردی .

۱۶۵۰ یه دوغرو بو مکتبدن چیقنجه سپینوزانه یاپاچقدی ؟ اغلب احتمال باباسی اونى تجارتیه کیرمكه تشویق ایتمش اولمالیدر . فقط سپینوزا تجار مسلکی ایچون ، شبهه سز ذهنی استعدادلرینك و علمه مراقنك بر اثرندن باشقه برشی اولمایان ، بر استکراه حس ایدیوردی . فلمنكده یهودیلره حكومت مأموریتلری یاساق اولدیغندن ، هكیمك ایتك خوشنه کیتمه دیکندن آنجاق خاхам Rabbın اولمغی قورارق کندینه تدقیقاتده بولونمق ایچون زمان و فرصت احضار ایده بیلردی . بو یوله توجه ایلهمسی حیاتی بومسلکه حصر ایلهمکی پك صمیمی بر استعداد حالنده حس ایلهمسندن زیاده معلوماتی کنیشه لتمك ایچون آتشلی بر آرزو دویماسندن ایدی . خاخالغه حاضر لاندیغی بر مدت ظرفنده بالخاصه قرون وسطاده . کی یهودی فلسفه سنه انسیت پیدا ایلهدی . فقط یاواش یاواش اسکی یونان و روم مؤلفاتی ایله قرون جدیده فلسفه سنك کندیسنی جذب ایلهدیكنی حس ایتدی . علمی صولك درجه ده متنوع ، اك خارق العاده سرگذشتلره کیریشمش فان دهن ننده vanden Ende اسمنده عجیب بر آدمدن لاتیجه درسلی آلدی . لاتیجه یی اوکره نمسیله ساحه علومه کیرمك ایچون کندینه بریول آچمش اولدی ؛ ریاضیاتی ، فیزیقی ، میخانیک ، هیئت ، کیمیایی و دیگر طبیعت علملرینی تحصیل ایتدی ؛ زماننده کی مکتبلرده تعلیم اولونان آز چوق کنجلاشدیرلمش سقولاستیک حقنده معلومات ایدندی ؛ و آنجق عنعنوی فلسفه ایله بو طرزده مناسباتده بولندقرن صوکرادرکه ده قارتك فلسفه سنه دالدى . ده قارت فلسفه سنك سپینوزانك استقامت ذهنیه سنه و سیسته منك تشکلی اوزرینه نفوذی قطعی اولاجقدی .

بواشاده كرك بویكى تدقیقات ، كرك كندی تفكراتی سپینوزایی یاواش یاواش کندیسنه اوکره تیلیمش اولدیغی طرزده کی یهودی ایمانندن اوزاقلاشدیرمشدی . سپینوزانك تنقیدی ابتدا کندیسنه ایلک ویریلن تربیه نك موضوعاتی اوررینه جاری اولدی ، عهدعتیقك عقله توافقی مسئله سندن اول كندی کندیله توافقی مسئله یی سپینوزایه موضوع بولونیوردی . موسانك اسفار خمسهی اللهك املا ایتدیردیكى طرزده یازمش اولدیغنی قبول ایدن عامه نك

رأینی رد ایله مکه مجبوریت حس ایله دی، فقط آز سوکرا عهدعتیقک مشبهه سنی (الهی انسان کبی دوشونمه سنی) تاویلده حاجت کورمکسزین قبول ایله مک ایچون موجود اولان تمایلده کندیسنه کران کلدیکندن ، فرون وسطادن مدور اولان و دینک کال و حقیقتنی اعلا و اطرا ایچون قوللانیلان اصوللرده اعتمادی قالمادیغندن ، یهودی دیننک قاریشیق عباداتی اجرا ایله مکدن وسیناغوغه کیتمکدن فراغت ایله مشدی. بوکا مقابل بعضی خریستیان مذهبیره یا قلاشمشدی که بونلرک باشلیجه وصفی : نصی دستورلری واعتقادلرینک خارجی تظاهراتی حد اصغری یه ایندیرمک ، بوتون ایمانی الله و همجنس سوکیسنده کائن قیلمق و عالمشمول کلیسا عمده سنی، صافیت اخلاقه برابر اولمق شرطیله، یالکیز بو ایمانده مندمج کورمک ایدی . خریستیان عقیده سنک صوک درجده مسامحه کار اولارق بو طرزده تلقیسی معنای خاصیه بر اهتدایی فیداسز قیلیوردی ؛ و سپینوزاده تبدیل دین ایله مه دی . فقط بو صورتله عهد جدیدک قرائتنه سوق ایدلمش اولدقدن ماعدا حقیقت دینیته نک اظهارنده عیسانک ایفا ایله دیکی پک اهمیتلی رول حقنده ده بر فکر ایدینش اولدی و قلبی (باطنی) Interior بر دین اولمق اعتباریله یهودیلک اوزرینه خریستیانلغک فوقنی ده شدتله حس ایله دی . بالاخره سپینوزا شونی یازه جقدی : « عیسانک شخصنده طبیعت بشریه انسانلغی آشان بر حکمته بورونمشدر، عیساراه نجات Ia voie du salut اولمشدر . » عیسا اساسلی حقیقتلری مرتبه کالده اولان بر وجدان و صورت مطلقه ده صاف اولان بر عقل ایله احاطه ایله یوردی ، مع مافیه بو حقایق انسانلرک عجزینه و ضعفنه موافق بر شکلده تبلیغ ایله مکه مقتدر بولونویوردی .

سپینوزانک خریستیانلرله بوصیقی مناسباتی یهودی دیننک ایفاسنی امرایله دیکی عباداتدن کیت کیده دهها تام بر صورتده اوزاقلاشماسنک دینداشلرنده اولجه تولید ایله دیکی اندیشه لری قوتلندیرمکدن باشقه برشی یامادی . مراقلی و قوتلی بر ذکاسی اولان بوکنج آدم طرفندن یهودی ایماننک مدافعه سی ایچون بو قدر امیدلر بسله نیلمشدی . شمدی اومی علناً کفرینی میدان قویاجقدی ؟ هر نه بهاسنه اولورسه اولسون بو رزالتدن قاچنمق لازم دی . بوندن دولای سپینوزانک خارجاً بر مؤمن وضعیتنی محافظه ایله مکه و سیناغوغده منتظماً حاضر بولونمغه راضی اولماسی ایچون اوکا بر معاش تکلیف اولوندی . سپینوزا بومرانیانه اتلافی شدتله رد ایتدی . وعدلر مشمر اولمادیغندن تهیدلره مراجعت اولندی . تهیدلردن ده دهها فضله موفقیت الله ایدلمه دی . اوزمان سپینوزا علیه جماعت دینیته نک

محاکمی حرکتہ کتیریلدی . سپینوزا خاخالر هیئت حصورینه چیقمغه وبر استنطاقه تابع طوتولمغه مجبور اولدی . کړک کندی اعترافلرینه ، کړک غیر قابل رد شهادتله ابتداء ، یهودی دیننک الک مهم عقیده لرینه اینا مقدن فراغت ایتش اولمق ، موسی شریعتنک مختلف او امرینه تجاوز ایتش بولمقله مجرم عد ایدلدی . و باشقه درلو دوشونمک و حرکت ایتکی تعهد ایتکه راضی اولمادیغندن کوچوک آفوروز Excommunication mineure جزاسنه چارپیلدی : یهودی جماعتندن اوتوز کون مدت طرد ایدلش اولویور و دوشونمهی ایچون کنديسنه بو مهلت ویرلش بولونویوردی . مهلتک ختامنده سپینوزا ، منتظر اولدیغی اوزره ، عینی ذهنی وارادی تمایللری نفسنده حس ایدیوردی . بوندن دولای ۲۷ تموز ۱۶۵۶ تاریخنده آمستردام سیناغوغنده طویلانش جماعت حضورنده علیهنده بویوک آفوروز حکمی قرائت و تفهیم اولندی .

سپینوزا کندينی مؤمنلر زمره سندن چیقارهرق انسانلر آراسنده ساده مادی ومعنوی استنادکاهسز براققله قالمایان ، بلکه هر درلو تعدیاته و تدابیر خصوصتکارانهیه اونی معروض قیلان بو حکمی متانتله قبول ایتدی ؛ احتمال اونی اک زیاده متأثر ایدن دینه مخالف بعض افکار ردیئه دییه کنديسنه اسناد اولونان فکرلرک کندی قناعتنجه دوغرو ، عرفنه منسوب و شهرتلی عالمر ، ابن میمون Maïmonide لوی بن کرسون Leviben Gerson خسدای قره سقاس Chasdai kreskas الح . کبیلر طرفندن جائز و مصیب عد اولونمش فکرلر اولمسی ایدی . بوندن طولای خاخالره ، کندی طرز حرکتنک مشروع اولدیغی کرس-ترمک ایچون و یالکیز بو مقصدله یازلش ، حتی بالواسطه بیله اولسون هیچ بر مسامحه و عفو دیلنمیهین ، هیچ چکینمیهین برخطرہ کوندردی . اونی محکوم ایتش اولانلر حقنده کی حسلرینی تبدیل ایتهدیلر . هرشیدن زیاده اونک مثالنک ساری اولماسندن قورقویورلردی . بوندن طولای مورتیهرا آمستردام حاکمنه کیتدی ، سپینوزانک عهد عتیق حقنده کی فکرلرینک خریستیان دینی ایچونده تهلکهلی اولدیغی تصویر ایله دی ؛ بعضی ترددلردن صوکره قانونچی واعظلرک pasteurs ده یاردمیله سپینوزانک شہردن اوزا قلاشدیرماسنی تأمین ایله دی . بونفی آنجق برقاج آی سوردی . سپینوزا آمستردامه کیری دوندی و او یله کوزو کویورکه ۱۶۶۰ سنه سنک ابتداسنه قدر اوراده ساکن اولدی . بو دورده درکه سیسته منک اساسلی فکرلرینی یوغورمش اولاجقدر .

باشامق ایچون کندینه کلیر تأمین ایتمی لازمدی. باباسندن قالان میرا ئده کی حقوقندن فراغت ایتشدی. ریاضیه و فیزیقه کی معلوماتنک کندینه خدمت ایده بیله جکی برصناعتی اوکرندی واجرا ایله دی: دورینلر، میقروسقوب و تلسقوب ایچون جام کسمک و دوزلتمک صنعتنده فوق العاده ماهر اولدی. برچوق مشتریلر بولدی. بویله جه، اساساً پک محدود اولان احتیاجلرینه کفایت ایده جک مبلغی تدارک ایلدی. هرشیدن اول آرادینی شی کندی مطالعه لرینه و دریندن درینه تاصارلادینی یازیلرک احضارینه مساعد بریاشایش طرزى ایدی. آمستردامده اقامتک کندینه سعی ایچون کافی درجه ده سکون تأمین ایله مدیکنه قانع اولدیغندن ۱۶۶۰ ده لایدن Leyde قرینده رینسبورغ Rhynsburg چکیلدی. هندسی ترتیباته مالک اولمادن Ethique ک بر طاسلاغی کبی اولان بر اثرینی بوراده تألیف ایله دی و یا تألیفی اتمام ایله دی. عنوانی: «الله، انسان و انسانک سعادت عظماسی Traité de Dieu, de l'homme et de sa béatitude اولان بو اثر دوستلرینه تبلیغ ایدمک ایچون یاپیلمشدی، اونلرک آراسنده دولاشدی. اساساً بو اثرک غریب بر طالعی اولدی: اوزون مدت غایب اولدی، آنجق ۱۸۶۲ ده تکرار میدان چیقاریلا بیلدی. برمدت صوکر «عقلک اصلاحی Traité de la reforme de l'entendement» عنوانی اثرینی یازمغه تشبث ایله دی که بو اثر ناتمام قالمشدر.

دیگر طرفدن، خارجی بر تصادف، بر کنجه فلسفه تعلیم ایتمی وسیله سی اونی، ده قارت فلسفه سنک عمده لری Principes de la philosophie de Descartes «نک بر قسمی هندسی طرزده آکلاتمغه و بوکا مابعدالطبیعی تفکرات Pensées Métaphysique ی علاوه ایله مکه سوق ایتدی که بو صوک اثرک باشلیجه منبعی یکی سقولایتیک ایدی.

دوستلرینک تشویقی ایله سپینوزا بو اثر سعینی تماملادی و اونک نشرینه مساعد ایتدی، فقط آنک ایچنده تصویر ایدیلن فکرلرک کندینه خاص اولمادیغنی اخطار ایتمکدن خالی قالمادی. فکرلرینک ایلرله مسمی و تألیفاتده بولونماسی ایچون او قدر مهم اولان بورینسبورغده کی اقامتک صوکلرینه دوغر و سپینوزانک éthique برنجی کتابنک اقسام اساسیه سی هندسی طرزده قلمه آلمش بولندیغنی شبهه سزدر. بواشاده آمستردامده براقدینی دوستلری و شاگردلری برنوع هیئت علمیه تشکیل ایلیهرک سپینوزانک مذهب فلسفیسندن کندیلرنجه معلوم اولانی یکدیگرینه ایضاح ایدیورلردی و یکدیگرینی تنویر ایتمکه مقتدر اولامادقلری نقطه لرده استادلرینک نور عرفانه مراجعت ایله یورلردی.

۱۶۶۳ ده سینوزا لاهی قربنده فوربورغ Voorburg ده یرلشعک اوزره رینسبورغی ترک ایله دی ، اوراده ده راحت اولاجغنی امید ایدیوردی . فقط کیت کیده آرتان شهرتی کیت کیده فضله مقدارده زیارتجیلر و مخابرلری اوکا دوغرو جذب وسوق ایدیوردی . ریاست دولت مشاغلندن سربست قالان وقتلرینی کمال خواهشله ریاضیه وفیزیق تدقیقنه حصر ایدن فلمنک حاکمی Grand Pensionnaire ژان دووویت de Witt ایله اوراده دوست اولدی . ژان دووویت سینوزایه ایکی یوز فلورینلک برمعاش تأمین ایله دی و بومعاش حاکمک وفاتندن سوکراده تأدییه اولندی . ژان دووویتک سینوزا ایله مباحثه لری ساده علمی دکل ، هم ده سیاسی ایدی . قالونجی کلیسانک تحکم ذهینتیه قارشلی آلمغه مجبور اولدینگی محادله وضعیتی سینوزایه دولت ایله هر هانکی بر جماعت دینیه نک مناسباتی صحت و قطعیتله تعیین ایدر بر اثری قلمه آلمق فکرینی ویردی . بواثرک پلانی مهم نسبتده کنیشه دی ونه سایت Traité théologico-politique ی تولید ایله دی . بواثر دولتک تشکیلات اساسیه سی عمده لرینی ایضاح ایتک و تفکر حریتنی مدافعه ایله مکله اکتفا ایله مه یور ، بوندن باشقه ایمان مسئله سی وسیله سیله آنجق زمانمزده میداننه کن عهد عتیق تنقیدی علمنک بعض دستورلرینی وضع ایدیور و بعضی مدعالرینی ده اوزماندن ایلری سورمش بولونویوردی .

بواثر ۱۶۷۰ ده ، مؤلف اسمی مذکور اولما یارق ، انتشار ایدنجه شدتلی فیرطینه لری موجب اولدی ؛ واحتمال بونلرک اک قورقونج نتیجه لرندن قورقونج ایچوندرکه سینوزا فوربورغی ترک ایدوب لاهی به عزیمت ایله مکله قرار ویردی . لاهیده فلمنک حاکمنک دوغروندن دوغری به حمایه سی آلتنده بولنه بیلیردی . اولا ورقای Veerkay اوزرنده فان فهدن Van Veden اسمنده بر دول نژدنده پانسیونره اولارق اوطوردی . بو محل شهرک اولدقجه انزوا ایچنده بر قسمیدر ، اوراده سینوزا کی سکونته عاشق اولان صنعتکارلر و عالمر ممنونیتله اقامت ایدرلریدی . فقط بر آرفضله مصر فایتمکده اولدیغنک فرقته واردیغندن سینوزا Pavilicengracht اوزرنده هانری فان در سپک Van der Spyck اسمنده بر رسام نژدینه طاشیندی . اک اویصال واک مساحه کار طبیعتلی بر کیراجی ایدی . اکثریا چالیشمق ایچون اوداسنده قابالی قالمقله برابر زمان زمان یورغونانی کیدرمک ایچون اوطه سندن آشاغی به اینمکدن حظ ایدردی و او محله ساکن اولان دیکر کیراجیلرله اک بسیط و اونلری اک زیاده علاقه دار ایدم بیله جک موضوعلر اوزرینه مع الممنونیه کوروشوردی ، اونلره بر مشکلات ویا بر محنت اصابت ایدر سه تسلی ایدر ویا تشویق و تشجیع ایله ردی ، کلیساده

آینه کیتمکده قصور ایتمه لری وایشدکری وعظدن بالاستفاده تقوایرور اولمالرینی توصیه ایدردی . یاشامق ایچون اصغری اولارق لازم اولان شیره « یوم جدید رزق جدید » طرزنده مالک اولمغله منون، صوک درجه مقتصد وقناعتکار ایدی . دوستی سیمون دوفریس Simon de Vries کندیسنی وارث عمومی نصب ایله منی ایسته مدی وحتی اونک برادری ووارثی اولان ذاتک ، تعهد موجبنجه ، کنديسنه تکلیف ایله دیکی اش یوز فیلورینلک قید حیات شرطیله ایرادی اوچیوز فیلورینه ایندیردی . سپینوزایه لاهیده کی اقامتی اثناسنده اک شدتلی هیجانی موجب اولان حادثه ژان دوویتیگ قتل اولدی . عصیانکار ومضطرب برحاله کوز یاشلری دوکدی وکیجه تعلیق ایله مک اوزره حاضر لادیغی برعلنی ورقه ده لاهی خلقنی وحشیلرک اک آشاغیسی اولمقله توصیف ایله دی . بو احتیاطسزجه نمایشه مانع اولان اوصاحی اولدی . بر دیگر مناسبتله خلقک سوء معامله سنه کندينی دها یاقیندن معروض قیلدی . فرانسلرک فلمنکده کی حرکات سفریه لری اثناسنده اوترهخت حکومتی النیه آلان پرنس دو قونده Condé ، سپینوزانک شهرتی معلومی اولدیغندن ، اونکله کوروشمک آرزوسنده اولدیغنی بیلدیرمشدی . بو آرزویه موافقت ایدرکن سپینوزا صلحک تأسسنه خدمت ایله مک می یوقسه فلسفی ودینی امورده تسامح فکرلرینی اساساً قبول ایله مکه متمایل اولان برفرانسز پرنسینه اونلری دها تام برصورتده قبول ایتدیرمکی امید ایدیورمی ؟ هر نه حال ایسه سپینوزا فرانسز قرارگاهنه واردی ؛ فقط ، او اورایه واصل اولمادن اول پرنس دو قونده اوزا قلاشمغه مجبور اولمشدی ؛ بوکا رغماً دوق دولوکسمبورغ طرفندن اعزاز واکرام ایله قبول اولوندی . بوملاقا تلرده نه موضوع بحث ایدلی ؟ مجهولدر . فقط سپینوزا لاهی به عودت ایله دیکی وقت خلق فوق العاده متهیج ایدی وبر جاسوس کی سپینوزانک وجودندن قورتولمق آرزوسنده ایدی . سپینوزانک اوصاحی ، هم اوی هم کیراجیسی ایچون تلاش ایدرک قوشیدی کلدی . سپینوزا اوکا جوابا دیدی که : « بنم حقمده برشیدن قورقما یکنز ، حقلی اولدیغمی کوسترمک بنم ایچون قولایدن : بنم بوسیاحتی یامامک سببی نه اولدیغنی بومملکتک ایلری کلنلرندن اولمق اوزره کافی مقدارده آدم بیلور . فقط ، هر نه اولورسه اولسون ، خلق اوکیزک قاپوسنده اک اوافق کورولتوی یانجه بن دیشاری حیقاجغم ودوغرو اونلره کیده جکم ، حتی زواللی ویت برادرلره یاپیلان معامله یی بکا یاپاجق اولسه لر بیله ! بن ای بر جمهوریتجی یم ، وآنحق دولتک شرفنی ومنفعتنی دوشونورم . »

بووقعه سپینوزانک شهرتنک حتی اجنبیلر نزدنده نه قدر یاییلمش اولدیغنی کوسترر .
 اوندن برقاج آی مقدم (شیمدیکی باویراقرالی موقعنده اولان ذات - مترجم) électeur palatin
 پرنس قارل لودویغ ، الهیاتجی فابریچیوس Fabricius و ساطتیله هایدلبرغ دارالفنونده
 فلسفه مدرسلکی professeur ordinaire کرسیسی اوکا تکلیف ایله مشدی . فلسفه
 خصوصنده اک کنیش حریت وعد اولونویور ، سادهجه بو حریتدن مؤسس اولان
 دینی بحرانه اوغراتمق صورتیه استفاده ایتیهجکی امید اولندیغنی علاوه اولونویوردی .
 سپینوزا بالذات اعتراف ایدیورکه نه یاقمق لازم کلدیکنی اولدقجه اوزون برمدت دوشوندی .
 مع مافیه ، معتاد اولان نزا کتیله ، بو تکلیفی رد ایله دی . جواباً هیچ بر زمان عمومه
 تدریساتده بولونمغه حصر نفس ایله مک نیتنده اولمادیغنی و کنجلی تعلیم ایله مک ایچون غیرت
 ایدرکن تدقیقاتدن آیرلمش اولاجغنی ، بوندن ماعدا دینی خللدار ایتیه مک ایچون فلسفه
 حریتنک هانکی حدودلر داخلنده کندینی تحدید ایله مک مجبوریتنده اولدیغنی ده لایقیله
 تقدیر ایده مدیکنی سویله یوردی ؛ زیرا دینی حمیت ظواهری آلتنده اک معصومانه واک محق
 سوزلری تحریف ایدن بر مجادله و اتهام هوسنه اکثریا تصادف اولونور . اک تنها بر طرزده
 کچیردیکی حیاتده بو ناخوش حاللری تجربه ایله مش اولدیغندن اکر عمومی بر موقع و پایه
 کندیسنه توجیه ایدیلیرسه بونلره برقات دهافضله معروض قالمایا جقمیدی ؟

دیمک که سپینوزا کندی حریتنی وجهد فکریسینی اک ای حمایه ایدن نیم انزوا ایچنده
 یاشامغه دوام ایده جکدی . فقط اونک حیاتی قیصه اولدی . ضعیف ، قوتسز ، دهاپک
 ایرکندن ورمک پنجه سنه دوشمش ایکن آنجاق اعتدال معیشتیه حیاتی مدافعه ایله دی ؛
 اینجه جام توزلرینی کندینه یوتدوران صنعتی یوزندن ، اوزون سعی ساعتلرینک نتیجه سی
 اولان هوا سزلق و حرکت سزلک و ملکات ذهنیه سنک اتعابی یوزندن خسته لغنی وخیملشدی .
 ۱۶۷۷ سنه سنک ابتداسنده او یله بر در مانسزلق حالنه دوشمشدی که هم کندیسی هم دوستلری
 عمریناک یاقینده نهایتلنه جکندن امین ایدیلر . فقط هیچ بر خصوصی بحران کندیسینی بوندن
 خبردار ایله مدی ، ۱۶۷۷ سنه سنک ۲۰ شباطنه مصادف جمعه ایرتسی ، کیجه لین ، فان
 درسیق ایله قونوشمقده و معتادی اوزره بر پیو توتدور مکده ایدی ؛ ۲۱ شباط بازار کونی ،
 صباحلین ، اوطه سندن ایندی وفان درسیق وقاریسی ایله کوره شدی ؛ مع مافیه چاغیرلمش
 اولان برهکیمک توصیه سیله ، اوکله یه دوغرو ، بویوک براشتها ایله ، بر خروس صوینی ایچدی .
 اوکله دن صوکره مسافرلری کلیساده کی وعظدن عودت ایدنجه سپینوزانک هکیمک یاننده

تکمیل انفس ایله دیکنی حیرتله اوکره ندیلر. یاپیلان دیدی قودیلره رغماهرشی سپینوزانک معنوی حیاتی املا ایله مش بولنان حضور و سکون حسلیله اولمش اولدیغنی اثبات ایله مکده در. سپینوزانک وفاتنده یاشی قرقدرت سنه دن اوچ آی اکسیکدی. ۳۵ شباطده دفن اولندی: جنازه سنی برچوق معتبر ذوات و آلتی کردونه تعقیب ایله دی. همشیره سی ره به ققا میراث دعواسنده بولندقدن صوکره الله ایده جکی شیئک غایت جزئی اولاجغنی کورهرک اوندن فراغت ایتدی. فی الواقع سپینوزانک اشیا و اموالنک صاتیشی آنجق بورجلرینی اوده دی. الکیمتلی اولان ملکی دوستلری طرفندن آلندی وقورتاریلدی: تشرین ثانی ۱۶۷۷ ده آثار متروکه سی نشر اولندی، بونلر Ethique، عقلک اصلاحی de emendatione intellectus، کتاب السیاسه Tractatus politicus (بوصوک ایکی اثر ناتمام ایدی) عبرانی صرفی ایچون بر رهبر manuel de grammaire hébraïque و مختلف منتخب مکتوبلردی. جلدک اوزرنده مؤلفک اسمی یوقدی. بالذات سپینوزا بونی توصیه ایتمشدی.

سپینوزانک حیاتی ده Ethique ی قدر اعتنا ایله تنظیم و ترکیب ایله دیکنی بر اثری اولدی. خارجی احوال و شرائطک حیاتنده بعضی وقعهلر تحدت ایتدیرمه سنه مانع اولامادیسده او حیاتک درین تسلسلنی تنظیم ایچون یالکزر کندی ذکاسنه ایشی ترک ایله دی. حقیقی طالعنک باشلانغیجنی تشکیل ایدن مختلر قارشیمسنده اورکوب کیری دونمه دی؛ فقط تام شعور ایله یولنه کیریشمش بولونونجه، اوبولدن کنندینی دوندورتمه مک ایچون هم تدبیر هم متانت کوستردی. عاملی اولدیغنی فضیلتلرک کندی فعالیت فکریه سنی قورومق و تشجیع ایتک ایچون نهله قادر اولدقلرینی واضحاً کوردی. ایستیه رک ثروتلردن، پایهلردن، شانندن، بوتون بونلرک حائز کی کوزو کدکلری قیمتی بر لحظه حس ایتمکه برابر، فراغت ایتدی؛ اونلردن فراغتی ساده اکثریا برابرلرنده اندیشه لر، بحرانلر، سقوط خیالار طاشیمه لرندن دکادی، بلکه بعضی مشغولیتلری ضروری قیلارق ذهنی کندی ساحه سمندن خارجه ده حبس ایله ملرندن دولایی ایدی. سپینوزا بو فراغته اصلاً بر فدا کارلق ویا بر ریاضت و کسر نفس Mortification نظریله باقی دی. بر تقدیر صحیح ایله هیچ بر محقق قیمتی اولمایان برشیئی ترک ایله مکده نه

فدا کارلق اولور ؟ هیچدن عبارت اولاندن کندینی محروم ایله مکده مجاهده و ریاضت وارمیدر ؟ اساساً سپینوزا فدا کارلغی و ریاضت و مجاهدینی مقدوح عد ایدیوردی ؛ کندی روحی اوزرینه حسی و مادی نعمتلك حاکمیتنی رد ایتمکه برابر اضطرابی برفنالق اولمق اعتباریله قبول ایتمه یور و سونجی برخیر اولمق اعتباریله طلب ایدیوردی . شوسطرلری اویازمشدر : « حیاتی محزونلق و ایکلتیلر ایچنده دکل بلکه سکون و حضور ، سونج و نشئه ایچنده کچیرمه غیرت ایدیورم . » بوتون قوتمزله سعادت دیله مک بزم طبیعتیمزدر ، توسطه محتاج اولمادن نجاتمزی تأمین ایدن شکل بودر ؛ بویوک قباحت ، یکانه قباحت ، قوتلریمزی فنا تنظیم ایتمه مز ، غایه مز ای اولدینی حالده واسطه لریمزده آلدانما مزدر . بزم ایچون خطادن باشقه بر شر یوقدر . ایشته و صورتله درکه سپینوزا حیاتک ادارسی صنعتنی حقیقی معرفتده آرادی . ده قارتجی بویه دی نظرنده واضح فکره مالک اولمق عملی فایدالری موجب اولور ، و هر شیئک فوقنده اولارق دوغرو برطرز حرکتک تشکیل ایله دیکی یوکسک فایدایی موجب اولور . علمک قیمتی نفسنه مستریحانه تصرف ، معیشتند دامنیت ، روحده صحت ، سجهیه ده خیر خواهلر اولان میوالرندن عبارتدر . فقط نفسنده و فضیلتلری عقلک حصوله کتیرمه سنی تأمین ایچون سپینوزا هر حالده احوال و شرائطه و حساسیتنک الطبیعی تشویقاتنه قارشینی مجادله ایتمکه مجبور اولدی . ایچنه شدتله آتیلش بولندینی ازوایی ، غرورینه قاپیلارق ، اک مکمل حال عد ایتدرمک ایستیه بیلردی . حالبوکه انسانک کندی موجودیتنی تام اولارق آنجق همجنسلری ایله جمعیت حالنده یاشایارق تحقق ایتدیره بیله جگنی ادعا ایله دی . کندیی کیرمکده اولان خسته لق اضطرابلر ایچنده کندیسندر حیاتی نزع ایتمکده و اوقدر کنج یاشده اولومه کوتورمکده ایکن ، نفسنی ترک و اهل ایتک و کندینی هنوز یاشارکن اولومک سینئه استراحته ایریشمش عد ایتک ایسته مدی : ابدیته مفتون اولان روحی ایچون آنجق عدم تصوری دمک اولان اولوم تصورینی کندندن اوزا قلاش دیریوردی . مادام که کونشک آیدینلغی فکرینک همان هیچ انقطاعه اوغرامایان مشاغلنی تنویر ایدیوردی ، سپینوزاده بو آیدینلقدن متلذذ ایدی .

کندینه آجیندیرمغی هیچ بر زمان ایسته مدیکی کبی تسلی ایدلمکده هیچ بر زمان راضی اولمادی . دائماً کندی مادی و معنوی سفلتلرینی کندینه صاقلادی ؛ فوق العاده مختصر و مخاطبی ازعاجدن مجتنب ، بر ایکی ایما مکتوبلرنده آنجق بولنه بیلیر . کندی صمیمی انطباعلرینی باشقه لرینه کوسترمکدن ، نوعما شخصیتنی تشهیر ایتمکدن فضله

ایکرندیکی برشی یوقدی . مع مافیه کندینی احاطه ایدنلره ، اونلرک ذهنی مشغله لرینه
و ایشلرینه اهمیت ویرردی ؛ اونلرله دائماً ملتفت و الندن کایر سه یاردیم ایتمه که متها لکدی .
بوندن کندیننی باشقه لرینه بر آنده ربط و تسلیم ایله مکه متمایل اولدینغی آ کلا شیلما مالیدر .
مناسه باتنده احتیاطکار ایدی . کندی خصوصی طبیعتندن چوق اوزاق اولدق لرینی حس
ایله دیکی کیمسه لرله چوق صیقی صیقیه تماسدن قاجینیردی ؛ اونلره برشی یایمق النده
اولم دیغندن بو تماسدن آنجق مضطرب اولایلیردی . سپینوزا حریتی تحدید ایده بیله جک ،
روحنک فعالیتنه ویا سکوننه مانعه تشکیل ایده جک هر شیئی دائماً رد ایله دی . بوکا مقابل
فکرلرینک استقامتی و حقیقته دوغرو جهدلری اعتباریله کندینه یاقین حس ایله دک لرندن
نفسنی هیچ اسیرکه مزدی . قدما نک اولجه تخیل ایله مش اولدینغی بر نوع دوستلق واردر :
حکمت ایله یکدیگرینه چوزولمز طرزده باغلا نمش حکیملرک دوستلغی ، ایشته سپینوزا
بو نوع دوستلغی شدتله حس ایدیوردی و بو طرزده سوه بیله جکنی ظن ایتدکلرینی دائماً
تفکر سونجینه سوق و دعوت ایله دی . مخاصملرینک تحقیرلرینه معروض قالدی : اونلرک
دوشمانلغنی تحریک ایچون برشی یایما یوردی ؛ مصلحانه تمایلاتی کندی قناعتلرینک صلابتنه
غلبه چالارق خارجا برچوق نقطه لرده احتیاطکارلق کوسترمه - نی موجب اولویوردی .
اساساً بو طرز حرکتک حقیقت دعواسنه دها فایدالی اولدیغنه قانعدی . بعضاً کندیسنه
اسناد اولنان عمده لره بناءً تا ادب و اخلاقندن شبهه ایدلمکه قدر وارلمش اولان سپینوزا حقیقی
اخلاقلیلغک علامتی اولارق آنجق اونک بخش ایله دیکی سونجیدن ، قوردینغی وحدتن ،
دوغوردینغی عدالت و عالیجنابلق حرکتلرندن باشقه برشیئی طانیق و قبول ایتک ایسته مه دی .
کیفک ، کینک ویا غرورک محصولی اولارق انسانلرک اکثریتله ویردکلری حکم لرک هر هانکی
برقیمته مالک اولدق لری انکار ایله دیکندن حیاتک یاشامقده اولانلر حقنده ویردیکی
حکمک مقدس قیمتنی بلا قید و شرط طانیقده ایدی . سپینوزا بو حکمه هیچ اعتراض
ایتمه دی ، کندی حسابنه اونی دائماً قبول ایله دی ؛ و هجومه اوغراینجه ، تماماً مطمئن
بر روح وقاریله و ساده لکینه ، فساد و ارتشایه مستعد اولمایان بو حاکمک حکمنی استشهاد
ایله اکتفا ایله دی .

بویله جه سپینوزانک حیاتی تا نهایتنه قدر اونک آثار فلسفیه سنی تولید ایله مش اولان
روح طرفندن جانلاندیرلمشدر و غیر قابل اعتراض اولارق او حیاتک بزده اویان دیردینغی
علاقه نک باشلیجه سببی ده بونده در . بو حیاتده تحقق ایدن فکر ایله معیشتک وفاقی

سایه‌سنده عالمه ، نظری مسئله‌لرله مشغول بر نظریه‌جی فیلسوف دکل ، بر حکیم عرض و ارئه ایدلمش بولونویور . فی الحقیقه سپینوزا ایچون دوشونمک ساده‌جه بر مراقفی تطمین ایله‌مک طرزی اولمه‌مشدر . سپینوزا دوشونهرک دها عاجل بر احتیاجنی ، حیاته بر قاعده و بر هدف ویرمک احتیاجنی تطمین ایدیوردی . اکر انته‌لاکتو آلزمدن مقصد ذهنک شأنتدن ، حسیاتک جانلی قوتندن ، عملک اساسلی ایجاباتندن انزوا و تجردی ایسه نه‌نته‌لاکتو الیزم سپینوزانک ایشی دکلدی . بوندن دولاییدرکه بر روحک وحدتی محو ایده‌بیله‌جک اک درین اختلافلرده بیله کندینه قارشى شک و نزاع وضعیتنده بولونمادی و مذهبی ده ناصل حیات یاشانمق ایچون یاپیلمش ایسه اوله‌جه تصدیق ایله‌مک ایچون یاپیلمش اولدیغنه حکم ایدن بر عقلک مه‌تودیک بر محصولی اولدی . عقلده ، عقله خاص اولان و اونک تصدیق اقتدارینک بر دیگر شکلندن باشقه برشی اولمایان برلشدیرمه اقتدارنده ، سپینوزا بوتون حقیقی فضیلتلری حقلی کوسترن ، بوتون رزیلتلری و اونلرله برابر حقسزیره فضیلت اعتبار ایدلمش اولان احوالی محکوم ایتدیرن مالکینی بولدیغنه ایناندی . سپینوزانک سجیه‌سنه و معیشتنه عائد اوصافی واردرکه برچوق کیمسه‌لر مدح و اطرا ایله ذوقیاب اولورلر ؛ بونلری نه نسبتده اوکا خاص اولان طبیعتک استعدادلرینه و نه نسبتده عقلنک ایکشافنه عائد ایده‌بیلیرز ؟ محققدرکه بوکا دائر بر قرار اعطاسی کوچدر . فقط سپینوزانک بوتون تمایللرینک و بوتون مالک‌لرینک اک صاغلام باغی عقله مربوطیت اولدیغی ، عقلک حقوقنک انکار ایدلدیکنه ویا تجاوزه اوغرا دیغنه حکم ایله‌دیکی زمان بو حقوقی مدافعه ایدیشنده ظاهر اولور . صورت عمومیه‌ده کین بسله‌مکه ، شدتلی انفعال دویمغه مقتدر اولمایان روحنده عقل هیچ بر زمان دو قونولماسی لازم‌کلن حساس نقطه کبیدر . واحتمال سپینوزاده دار حدودلی بر نوع عقل اورتودو قسلنی (اهل سنتلکی!) ایجاد ایتمکده ایدی . خلقي ، عزم و عناد ایله ، عقل خارجه قویویور ، و بواعتبارله اونک قورقودن باشقه بر سائله حرکته مقتدر اولمادیغنی ، یوکسک شیلری آ کلامقندن عاجز اولدیغنی بیان ایدیور . خصم‌لرینی شدید بر طرزده توصیف ایله‌دیکی زمان - بو بعضاً سپینوزایه واقع اولور - اونلری عقله قارشى کناهکار اولمقله اتهام ایدر . اساساً نظرنده ماهیتی لاعقلی اولان دینی ایمانک مثبت رولنی و عملی ساحه‌ده کی خیرکارلغنی ایضاح ایتمک ایچون نه قدر جهد ایله‌مش اولسه‌ده ، ینه کندی آ کلادیغنی طرزده عقلک حاکم اولمادیغنی یرده ، ساده‌جه کورلشمک ایچون وسیله‌لردن و آلدانمق ایچون سبیلردن باشقه برشی کورمامکه اساسندن مستعددر . فرصت

دوشد که کندینه عقل طرفندن دوغروندن دوغرویه تصویب ایدیه میه جک کی کوزوکن
اعتقاد و عمل طرز لرینی استخفاف واستهزالریله خیرپالار . عقلک حیاته نسبتک عقلک
عقله نسبتندن باشقه برطرزده اولماسنی ، وبشریتک وضعیت حاضره سنده ، انفسی تمایلاتنه
نظراً نجاته ایریشه بیلیمک ایچون ساده جه منحصر آفاق تعییرلرله تعریف ایدیلن برحقیقتک
ذهناً قاورانماسندن دهها مشخص ودها معضل برتوسطی استلزام ایله دیکنی قبول ایتمزوبوندن
دولاییدر که نه ته لاکتو آلیم سپینوزایه تکرار مال ایدیمک لازم کلیر . سپینوزا اودر جاده
عقل ایچون یاشامشدر که عقلی حیاتک کنهی عد ایله مشدر ؛ تشکیل ایله دیکنی وایچنده تماماً
اونی تشخیص و تقدیر ایله دیکنی ظن ایله دیکنی سیستهمندن ده عقلی آیری طوتمامشدر .
بوسطرلراونکدر : « بنم فلسفه مک اک مکملی اولدیغنی ناصل بیلدیکی بکا صورویورسکیز .
اک مکمل فلسفه بی بولدیغمه حکم ایتمه یورم ؛ فقط فلسفه می ، اولدیغنی شکلده ، حق اولارق
تفهم ایله دیکنی بیلورم . بونی ناصل بیلدیکی اوکر نمک ایسته یورمیسکیز ؛ سزه شو جوابی
ویریم . برمثلتک او چ زاویه سنک ایکی زاویه قائمه یه معادل اولدیغنی ناصل بیلورسه کز
اوله جه . »

*

* *

سپینوزایه کرک حیاتک شرائطی کرک تفکراتک انکشافی فلسفه سنک باشلیجه
مسئله سنی وضع و تعیین ایله دی . کندینی اداره ایده جک بر خارجی نظامدن آرتق محروم
بولونجه ، کندینی حمایه ایده جک تشکل ایتش بر معنوی جمعیه آرتق مالک بولونماجه یاشامق
ایچون امین بر قاعده بی واک یوکسک هدفی ساده جه فکرینک حسن استعمالیله استخراج
ایله مک ادعاسنده بولندی . ده قارت Première Méditation ک باشلانغیجنده دیمشدی که :
« اپی زمان اولویور ، فرقنه واردم که ، تا ایلک یاشلرمدن بری برچوق باطل فکرلری حق
اولارق قبول ایتشم ، اوزماندنبری امنیتسز عمده لر اوزرینه قوردیغم شیلرده آنجق شبهه لی
ویقیندن محروم اولابیلیر ، اوصورتله که او آنه قدر اینانه رق قبول ایله دیکم بوتون فکرلردن
بردفعه قورتولمغه واکر ساحه علومده صاغلام ودوامی برشی قورمق ایسته یورسهم تا
تملرندن اعتباراً یکی باشدن باشلامغه حیاطمه جدیتله تشبث ایله مک لازم کلیوردی . »
ده قارت کی سپینوزاده کندی وسائطیله یکی بریول آچغه تشبث ایتمه هانکی خطالرله وهانکی
قرار سزلقلرله مجبور اولدیغنی اعتراف ایدیور . فقط احتیاجی وغایه سی نه قدر باشقه در! زیرا

موضوع بحث اولان « حقیقتی علملرده آرامق » دکلدر : حقیقتی حیاته و حیات ایچون آرامقدر. دیمک که آراشدیرمایه باشلارکن اصولی شك doute methodique ایله افاده اولونان معاینه سز قبول ایدلمش فکرلره قارشى تماماً ذهنی برحریتن باشقه برشی دها واردر :

روحی اشغال و تطمین ایله مک ایچون کندینی عرض ایدن وبرکره قاپیلقدن صوکر اوئی آلداتدیغنی آ کلامغه سوق ایتمکدن باشقه برایشی اولمایان هرشی ایله قطع مناسبات ایله مک شعوری موجوددر . « عقلک اصلاحی » عنوانلی تألیفک باشلانغیجی ، بزى متهیج ایدن صمیمی برافاده طرزیه ، سپینوزایی فلسفه ایله اشتغاله سوق ایدن سبیلری آ کلاتیر :

« حیاته ا کثریا تحدث ایدن بوتون شیلرک بوش و دکر سز اولدیغنی تجربه بکا اوکرتدی ، بئم ایچون باعث خوف اولان ویا حقلرنده اندیشهیه دوچار اولدیغم شیلردن هیچ برینک حد ذاتنده ایی ویا کوتو برنسنه احتوا ایله مه دیکنی ، یاخود آنجق روحی تحریک ایله دیکنی نسبتده بونی محتوی اولدیغنی کوردم . نهایت بوندن دولایی بر حقیقی خیر تشکیل ایدن برهدف موجود اولوب اولمادیغنی آراشدیرمغنی قرارلاشدیردم . اويله بر حقیقی خیرکه باشقه لرینه ده طایتدیر یله بیلسین ، روح اونک سایه سنده ، بوتون دیگر نعمتلی آتارق منحصرأ اونکله متأثر و متحسس اولسون ، اويله بر خیرکه اونک کشفی واکتسابی محصولی اولارق بکا سعادت عظمانک مؤبد و متمادی محظوظیتی تأمین ایدلمش اولسون . « انسانلرک هرشیئک فوقنده قیمتلی صایدقلى هدفلر آراسنده زنکینلک شان، شهوت داخلدر . ائمدی بوقبیلدن منافعک جاذبه سی اونلرک بزه بالفعل تأمین ایله دکلیری خیره نظراً چوق فضله در ، بوقبیلدن منافع ، حتی اکتسابی عقیبنده تأسفی موجب اولماسه لر بیله ، ویردکلیری سوینج آنجق کچمچیدر ، خارجی احوال و شرائطک لطفنه نابعدر .

مع مافیله احتمال ثمره سز اولاجق نظریات عقلیه ایچون بونلردن فراغت ایله مک آلدانق دکلیدر ؟ فقط ایی دوشونولورسه کورولورکه بو ، محقق اولان بر فنانلی محقق اولان بر نعمت ایچون ترک ایله مکدر . سپینوزا دییورکه : « فی الواقع کندیمی بویوک بر تهلیکده وبرچاره آرامغه مجبور کورویوردم ، حتی بوچاره امین اولماسه بیله ! اولدوروجی برخسته لقله مصاب اولان وبرعلاجی قوللانمازسه اولومک محقق اولدیغنی تخمین ایدن برخسته نک نه قدر تخمیننده متردد اولسه ده ینه بوتون امیدى بوتک علاجه اولدیغنی جهته ، اوعلاجی آرامق ایچون بوتون قوتلرینی طویللامغه مجبور اولماسنه بکزه یوردم . » فقط دها ایی اولان بر جهت وار : هرکسک کیتدیکی یول خارجنده خیر اعلائی آراشدیرمق تمایلنک ساده جه

موجودیتی بیه صانکه خیر اعلانك نجاتبخش مؤثریتنی پشیندن حس ایتدیرر کیدر . « روحك بو فکرلره توجه ایلهدیکی مدت ظرفنده احتراصلردن دوندیکنی ویکی بر قاعدهی جدیدته تامل ایلهدیکنی کورویوردم ، بوده بکا بویوك بر تسلی اولدی . زیرا بو اضطرابلرك هرعلاجه مقاومت ایدر وتداویسی غیرقابل نوعدن اولمادیغنی مشاهده ایدیوردم . واقعا بدایتده بو آنلر نادر اولدی ، پك آز سوردی ؛ فقط ، حقیقی خیر نجه ده ائی طانندجه بو آنلر ده صیق ودها اوزون اولدیلر . »

بویلهجه ساده شو : « محقق و تام اولارق مسعود اولق ایچون نهیه باغلانمالییم ؟ » مسئله منی وضع ایتمش اولقله سپینوزا کنسینی قوتلنمش حس ایدیور . ابتدا اویله کوزوکویورکه بو مسئله اسکی فیلسوفلرك واونلرله برابر قانته قدر یکی فیلسوفلرك وضع ایله دکلری اخلاقی مسئله نك او فیلسوفلرجه مستعمل تعبیرلرله افاده سیدر . فقط بو قرابت آنجق قسماً دوغرودر . سپینوزانك ایریشمك ایسته دیکی خیر ویا سعادت آ کلایشنده ، دینی وجدانك « نجات و سلامت le salut » تسمیه ایله دیکی تصور مستثنا بر فوتلهمندج بولونویور . بو تصور حیات حاضره ایچون بر تأیینات شکلی ، سپینوزانك نظرنده بو حیات بوتأمیناتك تام اولارق تحقنه شاهد اولایلمکله برابر ، ینه پك زیاده آشار . بو تصور انسانك مقدراتی ابدی اولوم ایله ابدی حیات آراسنده مخیر کی کوسترر ، بوندن ماعدا حیاتی کالنه ایریشدیره جك اولان ایش ایچون فردی جهدك اراهه ایله دیکی منفرد فضیلتدن فضله بر شی ، هرشیدن اول کندیسنه صمماً مربوط و صورت مطلقه ده تابع بولندیغمز وجود مطلق وابدینك حد ذاتنده مؤثر و بلا واسطه بر فعالیت لازمدر . دیمك که - سپینوزانك کندینه وضع ایله دیکی مسئله نك درین اولان ، انسان دوشونجه سنك بسیط آ کلایشندن ده درین اولان جهتلی اونك دینی تربیه سندن نشأت ایتکده در . سپینوزا بو مسئله یی کندی وضع ایله دیکی شکله وضع ایله مکله بر دیگر باقیشدن انکار ایله دیکی عنعنوی اعتقاداتی نوعاً تمثیل ایله مکده و دوام ایتدیرمکده در .

صورت حلنه کلنجه ، سپینوزانك حتی بو طرز حلی محق کوستره جك عقلی سیستمی تأسیس ایله مدن اول قبول ایتمش اولدیغنی شکل ، دینی عقیده نك ، خریستیان عقیده سیله تماملانان یهودی عقیده سنك احضار ایله دیکی شکل حلك عینیدر . سپینوزا دیورکه : « ابدی و نامحدود بر شیئه باغلانان عشق ، غیر مخلوط ، هر درلو محزونلقدن آزاده برسوینج

ایله روحی بسلر و بوتون قوتلریمزله غیورانه énergiquement دیله مک و نعقیب ایله من لازم کلن ده بودر . « الله عشقی بوتون حقیقتدر ؛ عینی زمانده بوتون نجات و سلامتدر . اللهی سون ، اکر صاف بر قلبه ، بو عشقندن باشقه بر دوشونجهسی اولمادن سویورسه آلداناماز .

دین بو عشقی بوتون انسانلرک اطاعت ایتمهسی لازم کلن بر قانون کی وضع و تحمیل ایدیور و بویلهجه صوک درجه خیرکار برایش کوروپور ؛ زیرا جنس بشرک بر قسم مهمنی ، عقلی معرفته مقتدر اولماقله برابر متقی و دیندار اولایلن قسمنی نجات یولنه چاغیریور . Traite théologico-politique (سیاست و الهیات) عنوانلی اثرنده سپینوزا ادعا ایدیور که کتاب مقدسک اهمیتتی اللهک سویله سنی واللهک همجنسمزده سویله سنی الک یوکسک قاعده اولارق وضع و امرایله مکده در ، بوامری معتبر قیلمق ایچون ، مخیله یه یعنی انسانلرک چوغنک جهالتنه ویا نا کافی علمنه او یغون کلن واسطه لری قوللانمش اولمقده در . کتاب مقدسده عالم حقنده ایضاحات ویا الوهیت حقنده صحیح تعریفلر آرانیلیرسه یکدیگری نی نقض ایدن وعقله اعترافدن چکینیلن دستورلر بولونور ، حالبوکه کتاب مقدسک غیر قابل انکار رولی منحصراً عملی بر اعتقادی ، علمدن تماماً مستقل اولارق تولید ایله مکدر .

مع مافیه الله عشقی یالکز اعتقاددن کلیرسه روحی تنویر ایتمکسزین ، بناء علیه اونی تماماً تأمین و تطمین ایله مکسزین ، اوکا امر ایدن خارجی بر سلطانه autorité تابع اولور . آنجق باطنی بر الهام ربانی کی اولان معرفت عقلیه درکه عشقک تام آیدینلقد و یقین تام ایله هدف نهایی سیله برلشمه سنی ممکن قیلار : بونی ده بزم ، وجود نامتناهی اولان بو هدفه ضروری اولارق اونک طرفندن خلق ایدیلک درجه سنده تابع و آنجق اونک وارلغنده وارلغه مالک اولدیغمیزی اثبات ایله مکله یاپار . سپینوزانک کندینه وضع ایله مش اولدیغی مسئله نک حلنی احضار ایدن و صورت حلنی محق کوسترن مابعدالطبیعی مذهب ، آنجق سپینوزادن آز بر مدت صوکر ا تداول ایتمکه باشلایان بر تعبیرله پانتئیزم panthéisme (وحدت وجود) در . [۱]

*
*
*

پانتئیزم ، پرنسپیی اعتباریله ، یکی بر نظریه دکلدی . عالمک بر قدرت خالق ویا

[۱] پانتئیزم تعبیری اولاً ۱۷۰۵ ده J, Toland ک Pantheistikon عنوانلی اثرنده

کورولمکده در . (مترجم)

ناظمه نك موجوديتنى استلزام ايله ديكنى قبول ايتمكه برابر صورت مطلقه ده ياراديلق
(هيچدن ابداع) تصويرينه واقف اولمايان ويا اونى عقله مخالف عد ايدن ذهنلره
عالم ايله اللهك عينيت واتحادى دوشونجهسى طبيعتيله كندىنى عرض ايتمشدى. يونان قديمده
رواقير عالمك تشكىلى وتنظيمى علت واحده نك، ياخود اللهك كنديسندن آريئاسى ممتنع
طرزده برلشمش بولنديغى ماده ايچنده برتأثيرى عدايديورلردى. اسكندرانى نوافلاطونيه نك
بويوك مثلى، پلوتينوس Plotin، اولاهاديت مطلقه اولارق بوتون وصفلر و مباينتلر
فوقنده اولان الوهيتك بر سلسله تجليات وفيوضات ايله عقلى، صوكراده عالمه صورت
ويرن نفسى تكوين ايله ديكنى، بناء عليه عيني مبدأك ناصل اولوب ده طبيعى بر ضرورت
ايله كندى وحدت اصليه سندن تا كثرث اشيا ايچنه قدر نورىنى ايريشدير ديكنى كوسترمكه
چاليشمشدى. اسكندريه پانتة ئيزمندن بعضى عنصرلر ك دىندن آز چوق آريلان بعضى
يهودى مذهبلىرى ويا بعضى مسالك فلسفيه ايله بونلرى تعلم ايتمش اولان سپينوزايه قدر
كلش اولماسى غير ممكن دكلدر؛ كذا جيوردانو برونونك Bruno اك پارلاق ترجمانى
اولديغى رونه سانس طبيعتى پانتة ئيزمنك دساتيرندن بعضيلرينك ده طبيعتى يكووجود ونامتناهى
اولارق يعنى الهى تشكىل ايدن اوصاف ايله مجهز اولارق تصوير ايله مه سنىك سپينوزانك
نظردقتنى جلب ايتمش اولماسى ده ممكن دره. بالذات سپينوزا، تا ايلك تفكرات فلسفيه سندن
اعتباراً، طبيعت ايله اللهك عيني و بر تك موجوديت اولدقلىنى شدتله افاده ايدىور.

فقط سپينوزا بو ادعاسنه اونى علوم جديده نك روحيله هم آهنگ قىلاجق برشكل و يرمك
ودليللر ايراد ايتمك ايسته يور؛ واضح و متميز اولديغى تقديرده هيچ بر تصورك ده غرو
عد ايدلمه مى لازم كله جكنه، هندسه نك حقايقك اثباتى ايچون شبهه كوتورمه ين طريق
انمودجى اولديغنه و حتى كائناتك ايضاحى عمده لرىنى ينه بزه هندسه نك بخش ايله ديكنه
ده قارته مستنداً قانع اولديغندن، هندسه عالملىرىنك اصولنه تبعاً، الهى تعريف ايله مكه يارايان
مفهوملر ك انكشافيله اللهك يكانه جوهر اولديغى، اونك كندى ذاتنك علتى اولماسنى
ايجاب ايدن ضرورتله اشيانك ده علتى اولديغى و علتى اولديغى بوتون اشيانك كندى وجود
مطلق ايچنده Etre تضمن ايدلمكده بولونديغى اثبات ايله مكه جهد ايدىور. ده قارت كنه
روحك فكر، و كنه ماده نك ده رياضى حيز اولديغى سويله مشدى؛ فقط عيني زمانده
بوايكى جنسك هر برنده شبهه سز بر جوهر كثرتى اولديغى ده قبول ايله مشدى؛ بوندن ماعدا

حر اولارق خالق برالله اولارق تصور ایله دیکي اللهنده طبیعتیه خاص اولان انواع موجوداته نامتناهی صورته متفوق و حاکم اولان کالاتک وار اولدیغنی تسلیم ایله مش ایدی . سپینوزا ده قارت مذهبندن استفاده ایدیور ، فقط اونی بدایتده کی پانته یست تلقیسنه کوره تحوله اوغراتارق قوللانیور ؛ اوکا کوره اللهک صفاتی طبیعتیه خاص اولان انواع موجوداتدر : الله نا متناهی صفاته مالکدر ، بزبوندن یالکز ایکسینی بیلیرز : فکر وحیز ؛ بونلر صفات الهیهدر ، زیرا ، ددقارتک ظن ایله مش اولدیغنک خلافتیه اولارق ، بونلرک هربری وحید ، ابدی ، نا متناهیدر . بویلهجه طبیعتیه اک یوکسک مرتبهده معقول اولارق نه وارسه حقیقت الهیهی تشکیل ایدنده اودر .

ایشته طبیعت واللهک عینیتی بو طرزده آ کلاشیلمالیدر : آنجق طبیعت ، حتی نامتناهی بویولتوان بر ادراک حسینک موضوعی اولارق دکل ، بلکه معقول اجناس موجوداتک genres d'êtres intelligibles وحدتی اولارق آ کلاشیلدیغنی نسبتده درکه الله ، معنای مطلقیه ، طبیعتدر . مع مافیه عالمی ، حد ذاتنده اولدیغنی کبی یعنی اللهیه اصلی اولان اتحاد وعینیتنده دکل ، بلکه موجودات منفرده حالنده تظاهریله ناصل آ کلاشیلیرز ؛ سپینوزا مطلق خلقت تصویرینی ، عقلیه مخالف اولمق قصورندن دولایی ، رد ایدهرک شونی قبول ایدیور : اللهک نا متناهی صفتلری ، بالذات احتوا ایله دکترینک نا متناهی اولماسی حسبیه ضروری اولارق بعضی اثرلر وجوده کتیره جکلردر . بواثرلر ، اثر اولمق وصفنی محافظه ایله مکله برابر بو صفات الهیهی افاده ایله مکده درلر . بویلهجه الله ، فکر مطلق Pensée اولمق حسبیه نا متناهی عقلی intelligence infinie تکوین ایدر ، تصورلرده بو عقل نا متناهییدن اشتقاق ایدر ؛ الله ، حیز مطلق Etendue اولمق حسبیه حرکت وسکونی تکوین ایدر ، اجسامده بونلردن نشأت ایدر : علیت الهیهنک مختلف درجهلرده کی بو تظاهراتنه سپینوزا modes وجهه ، طرز نامنی ویریور . مقصدی بونلرک آنجاق صفات ایله قائم وآنده موجود اولدقلرینی اشارت ایله مکدر . اگر سپینوزا صفات الهیهنک وجهلره ، طرزلره اولان نسبتی برهندسی مفهومک کنیدیسنندن تعلیل ایدیلن اوصافه نسبتی اولارق عقلی بر صورته افاده ایله مک ادعاسنده بولوتماش اولسهیدی صوک مرتبهسی : محدود طرزلرک نا محدود اولارق زنجیرلنمسی شکلنده افاده ایدیله بیلن بواشتقاق اسکندریه لیلرک پانته یزمنک صدورینی procession بزه خاطر لاتیردی .

بویله بر سیستم ایچنده طبیعت بشریه نك كنهی نه در وانكشاف قانونی نه در ؟
 طبیعت بشریه هم روح هم بدندر ؛ روح اوله رق فكرالهیك فلان محدود وجهیدر ،
 طرزیدر . عینی ارتباطدر که برروحك هم خصوصی تصورلرینی هم ده اونك بدنك خصوصی
 تأثرلرینی یکدیگرینه ربط ایدر . وبو زنجیرلنمهده بوتون کائناته حاکم اولان علی زنجیرلنمه
 واقعاندن باشقه بر شی دکلدر .

بوصورتله روح بشر بدنك حرکاتی اوزرینه کیفی بر تحکم ادعاسنده بولنهمیه جنی کی
 مقرراتی و مقدراتی حر بر اراده ایله تنظیم ایتك اقتدارینی ده کندینه عطف ایده مز .
 حریت اراده نك سلبی و عالمشمول بر ضرورتك ایجاب و تصدیق سپینوزا سیستمه نك
 نتایج خصوصیه سندن عبارت دکلدر ، بلکه بونلر او سیستمه می الهام ایتش اولان باشلیجه
 سبیلر میاننده ذکر ایدمك اقتضا ایدر . سپینوزا مخبرلرندن برینه شونلری یازیور :
 « ضرورت اشیا حقنده کی فکرم Ethique عنوانی اثرمده کی برهانلرله آ کلاشیلابیلر
 مطالعه سی شویله دورسون ، بالعکس بواثرده کی برهانلریمك آ کلاشیلماسی آنحق ضرورت
 اشیا حقنده کی فکریمك اولجه تفهم ایدمش بولونماسنه متوقفدر . » فی الواقع مستقل عد
 اولونان بعضی وقعه لری ویا عمللری ضرورت اشیا دن خارج طوتمق تك و عینی حقیقت
 ایچنده اللهك قدرت مطلقه و کلیه سنی و نظام قوانینی تأسیس ایله مکده اولان موجود
 مطلقك l'Etre وحدت عقلیه سنی تفهم ایله مکدن کندینی عاجز قیلیمقدر . شبکه طبیعتدن
 بر پارچه نك رخنه دار اولماسی بوتون آغك یرتیلماسی دیمك اولور . بر حر اراده فعلی
 ممتنع بر فعلدر ، اك مطلق امکانسزلغی ارأه ایدن فعلدر .

مع مافیه اراده حریتی لهنه ایکی نوع دلیل ایلری سورولور : اولادینیرکه شعورك
 شهادتی بونی واضحاً ارأه ایلر ؛ ثانیاً اخلاق و دینك مطالبی حریت اراده یی مبرم برطرزده
 ایجاب ایتدیر مکده در . - سپینوزانك سویلدیکنه باقیلیرسه ، بو دلیللر بر آرز یاقیندن معاینه
 ایدیلنجه ، هیچ بر قیمتلری اولدیغنی کورولور .

فی الواقع ، حر فرض ایله دیکمز هر عملده مثبت اولان جهت طبیعتمرك دواملی ویا
 کچیجی بر تمایلی تطمین ایله مك حسیدر . بو تمایله ایسه غیر معین اولان ، بر ترجیح
 موضوعی تشکیل ایتهدیکندن علاقه مزی تحریك ایله مهین هیچ بر نقطه یوقدر ؛ فقط
 بو تمایلك نهیه مربوط اولدیغنی واونك حال حاضرده کی قوتی تشکیل ایدن شیئك

نه اولديغنى بيلمه ديكمز دن اونك موجوديتنى و تفوق و حاكيتنى ايضاح ايچون تماماً مصنّع اولان بر علت ايجاد ايديورزكه بوده اراده نك حريتيدر . خارجى بر علتله حر كته كتيرلكدن صوكر ا حر كته دوام ايله ين بر طاش ، اكر حر كته دوام ايله مك تمايلنى بيلمكه مقتدر اولسه يدى ، طبقى بزم كى او تمايلى كندى اراده ذاتيه سنه عطف ايله مكده قصور ايتزدى . چوجوق كندى بسله ين سوتى آرزولار ، و اونى حر اولارق ايسته ديكنى تخيل ايدر . سرخوش آدم تام بر حریت روحیه ايله سويلديكنه قانع اولديغى اويله سوزلر صرف ايدر كه عقى باشنه كلنجه اونلرك آغزندن قاجديغنى تسليم ايلر . ديمك كه اراده حربتنه اعتقاد بزم آرزولريمنك شعورندن و او آرزولرى ايجاب ايدن حقيقى علتلرك مجهولز اولماسندن ايلرى كليور . بو اعتقاده تسليم نفس ايله مك ، كوزلرى آچيق رؤيا كورمكدز .

حریت اراده ي قورتارمق ايچون ادعا اولونويور كه اشيانك ضرورت كليه سى اخلاقى امرلرك حائز قيمت اولماسنه و عمللريمنزه اخلاقى بر وصف اضافه اولنا بيلمسنه مانعدر . فقط بزم ايچون معرفت الله و حب الله دن نشأت ايدن خير ، حتى ضرورى اولارق حصوله كاسه ده ، ينه ذاتى اعتباريله شايان آرزو اولمق دن خالى قالماز . ديكر طرفدن كرك بوخيرى تحقق ايتديرن كرك اوني نقض ابدن فعللر آراسنده كى فرقلىر باقيدر و بوفر قلىر واختلافلىر اعماللر حراراده نك فلان و يافلان وضعيتندن نشأت ايله ديكي تقديرده ا كتساب ايدم جكى فرقلىر دن پك باشقه برطرزده اساسليدر . كوتو فعل ، يعنى اى ضبط ايدلمه مش اولان احتراصلريمنز دن كلن فعل ، اكر خارجاً مضر ايسه ، عليه نه اجتماعى مؤيده لرى تحريك و استجلا ب ايدر ؛ اكر ساده جه بزم باطنمزده وقوعه كليور سه بزم اقتداريمنك آزالماسنه ، روحك سكوندن و اللهك بيلنمه سييله و سويله سييله برابر اولان سوينجدن محروم اولماسنه علامتدر . سليمانك مثلنه كوره « كورلشمش روحلرك عذابى اونلرك كورلكلرندن عبارتدر » . بويله جه مؤيده هر صورتله قباحته باغلامش و حریت اراده ي قبول ايدن مذهبك طانيدىغندن ده ا صاغلام بر رابطه ايله باغلامش بولونويور . فقط ، شو نقطه ده اصرار ايديلير : جرم طبيعت ضرورتيله وقوعه كلكدن صوكر ا الله نظرنده معذور ، شايان عفو اولور . فقط بونكله نه ديمك ايسته نيور ؟ اللهك جرمه قارشى غضبنه ميه جكمى ؟ بو تماماً دوغرودر ، زيرا هرشى اللهك مبدأ و اصلنى تشكيل ايله ديكي ضرورتله وقوعبولور . بوندن ماعدا بوتون انسانلرك مسعود اولماسى يعنى اللهى بيلمه سى و سومه سى لازم كلديكمى سويله نك ايسته نيور ؟

فقط بو هیچ بر وجهله بدیهی بر قضیه دکدر . ناصل بر دائره بر کره نك اوصافنه مالك اولمادیغندن طولانی شکایت ایده مزسه اونك کبی روحی عاجز اولان بر انسانك معرفت حق ایله احتراصلرینه حاکم اولمق قوتندن حصه مند اولمادیغی ایچون شکایت ایله مکه حق یوقدر . الله قارشى بو کبی اتهاماتی ممکن قیلان و مشروع قیلیور کبی کوزوکن بر مذهب قدر دینه مغایر برشی اولاماز ؛ و سپینوزا خریستیان و لیسى پاولوسك Saint Paul سوزلرینی کندی سیسته منك لهنه اولارق تکرار لایور : الله ایله مناقشه ایتمه ملی . چوملکجینك النده بالحق نه ایسه بزده ید اللهده اوندن عبارت . بالحقندن یاپیلان دستی اوکا صورت ویرمش اولانه خطاباً : بنی نیه بویله یاپدك دیرمی ؟ چوملکجی عینی ماده دن شرف و زینت بخش ایده جك بر وازو ویا سفلی طبیعتمرك احتیاجنه کوره قولانیلاجق بر قاب یابه جق درجدهده چاموره حاکم دکلیدر ؟

دیمك که حریت اراده حد ذاتنده حقیقی اولمادیغی کبی لایقیله آ کلاشیلمش اخلاق و دینك ایجاباتندن ده دکدر . ظن اولونماسین که انسان ایچون حریت یوقدر ؛ فقط سپینوزایه کوره بو حریت ، حریت اراده نك تام ضدیدر : او ، کیفنه کوره هر هانکی برشیئی یایمقدن عبارت دکدر ، بلکه عتلك امرینه توفیقاً حرکت ایتمکدر : بو حریت فضیلتك له ویا علیهنه قولانیله بیله جك بر ملکه دکدر ؛ بلکه بالذات فضیلتدر . بزى حر قیلان ، بزى فضیلتكار قیلان ، بزى مسعود قیلاندر . ایمدی حریت و فضیلت ایچون اولدیغی کبی سعادت ایچون ده بالذات بزم وارلغمزدن و وارلغمزك وارلغنده دوام و ثبات ایچون صرف ایله دیکی جهددن باشقه بر نقطه عزیمت اولاماز . كرك طبیعتمرك غیر قابل اجتناب بر صورتده مناسبته بولندیغی اشیاى خارجیهدن ، كرك کندیلکمزدن و باطنی جوهرمرك فعالیتله ، ضروری اولارق حصوله کلن آرزولر بزم وارددر . بزم جهدیمز ایشته بو آرزولره مربوطدر . برنجی تقدیرده انفعالی بر حالده یز ، احتراصلره معروض بولونورز ، ایکنجی تقدیرده حقیقه فعال ، حقیقه حرز . سپینوزانك Ethique ته تیکی (فلسفه اخلاقی) ساده بزم خار جمزده موضوع بر خیر و کمال مفکوره سنی ناصل تحقق ایتمکده مکلف اولدیغمزی کوسترمکدن عبارت دکدر - بویله بر مفکوره آنجق مجرد و افسانه قیلندن اولابیلیر - بلکه بزم معین سبیلرله احتراصلره کوله لکدن عقل حریتنه ناصل کچدی کمزی آ کلاتمغی استهداف ایدر .

احتراسلری ارادی بر فنا لک محقر عد ایدہ بیلہ جکمز عارضی اثرلری عد ایدوب
اونلرہ بالادن باقاجق یرده، نظامہ داخل طبیعی حادثہلر کی دوغرودن دوغرویہ اونلری
تدقیق ایلہ مک پروژہ سنک تولید ایدہ بیلہ جکی اعتراضلری و تقییح صدالرینی سپینوزا بیلور
و اونلرہ پشیندن، Ethique نک اوچونجی قسمنک باشلانغیچندہ، عجیب برادای وقار ایلہ
جواب ویریور: « انسان حیاتنک ادارہ سی و تأثرات حقندہ تألیفاتدہ بولونمش اولانلرک
چوغی طبیعتک قوانین معتادہ سنہ تابع اولان شیلرہ دکل، طبیعت خارجندہ شیلرہ
مشغول کی کوزو کورلر. حقیقتدہ اونلر انسانی، سلطنت ایچندہ سلطنت کی تصویر
ایدرلر. فی الواقع انسانک نظام طبیعتی تعقیب ایلہ مکدن زیادہ اونی اخلاص ایلہ دیکنی،
کندی اعمالی اوزرندہ مطلق بر اقتدارہ مالک بولندیغی و ارادہ سنک قرار اتخاذ ایلہ مسنی
موجب اولان مبدألری آنجق بالذات کندندن استخراج ایلہ دیکنی ظن ایدرلر. دیمک کہ
انسانلرک عجیزینک و قرار سزلغنک سببی طبیعتک قوای عادیه سنہ دکل بلکہ طبیعت بشریہ نک
بیلیم هانکی رزیلتنہ تحمیل ایدرلر. بناء علیہ بورزیت اونلرک شکوالرینک، استہزالرینک،
استخفافلرینک و حتی، اکثریا واقع اولدیغی اوزرہ نفرت و استکراہلرینک موضوعی
اولور... شہہ یوقدر کہ انسانلرک رزیلترلرندن و دلیلککریدن هندسہ عالملری طرزندہ
بحث ایتمکہ تشبث ایلہ مکککم و اونلرک عقلہ عاصی، بوش، صاچہ، استکراہہ لایق اولدقلرینی
هایقیرارق اعلان ایلہ دکلری شیلری عقلی بر اصول ایلہ ایضاح ایتمک ایستہ مکککم بو ذواتہ
موجب حیرت کوزو کہ حکدر. فقط بو اصولی اتخاذ ایلہ دم. سببی دہ شودر: طبیعت ایچندہ
طبیعتک قصورینہ عطف اولونابیله جک هیچ برشی واقع اولماز. زیرا طبیعت دائما عینیدر؛
اونک خواصی Sa vertu، تأثیر ایلہ مک اقتداری بر در و هر یرده عینیدر. یعنی اشیانک
حدوث و استحاله سنک تابع بولندیغی طبیعت قانونلری و قاعدہلری هر یرده و دائما
عینیدرلر؛ دیمک کہ نہ اولورسہ اولسونلر بوتون اشیایی بر تک اصول ایلہ، هر یرده عینی
اولان بر اصول ایلہ، طبیعتک کلی قانونلری و قاعدہلریلہ آکلامق ایجاب ایدر. دیمک کہ
کین، غضب، حسد الخ... کی تأثرلر حد ذاتندہ مطالعہ اولونورسہ، دیگر منفرد
اشیا کی طبیعتک عینی ضرورتندن، عینی خاصہ سندن vertu نشأت ایدرلر؛ بناء علیہ
بونلر، کندیلرینی آکلامامزی تأمین ایدن معین سبیلرہ مالکدرلر، سادہ جہ تماشایی
بزی تسخیر ایلہ مکہ کفایت ایدن دیگر هر هانکی بر شیئک اوصافی قدر بیلنمکہ
شایان اولان معین اوصافہ مالکدرلر. بناء علیہ اولکی اقسامدہ اللہ و روح ایچون تطبیق

ایله دیکم اصول ایله تأثرلرک ماهیتنی واونلرک قوتنی ، نفسک اونلر اوزررنده کی اقتدارینی تدقیق ایده جکم ؛ و انسانلرک عمللرینی و اشتهاالرینی صانکه چیزکیلر ، سطحلر و اوچ بعدلی شکلر موضوع بحث ایمش کی مطاعه ایده جکم .

سپینوزانک احتراصات نظریه سنک ، هندسی برتعلیل شکننده اکثریا بر تحلیل روحی خارقه سی اولدیغی ده پک دوغرودر ؛ علتلرک زنجیرلیمه سنی تام برتقید ایله تعقیب ایله مسمی صانکه واقعاتک اینجه لکنه کیتدکجه دها زیاده نفوذ ایده بیلمک مقصدیله در ؛ سپینوزانک نظریه سی حسیاتک ظاهراً اک جلوه لی capricieuses واک متحرک نکته لرنده کی اسبابک معضلیتنی کوسترمکده مکملدر . بونظریه نک پرنسیپ اوله رق وضع ایله دیککی نه در ؛ یالکیز شوقانون : هرشی ، کوچی یتدیکی مرتبه ده ، وارلغنده ثبات وبقایه جهد ایدر ؛ وطبیعت بشریه خاص هیچ برجهتی اولمایان بوقانونی سپینوزانک نظریه سی انسانک تعریفک تضمن ایله دیککی اوصاف ایله (یعنی برنفس ، یعنی فکر الهینک محدود بروجه معینی اولماسیله ، و بونفسک بر بدن ایله یعنی الهی حیزک محدود بر طرز معینیله اتحاد ویا تقابل correspondance مناسبتنی حائر اولماسیله) مزج ایتمکه اکتفا ایدر . وارلغنده ثبات وبقا جهدی انسانده شعورله برابر اولورسه آرزوینی le desir تشکیل ایدر . بواسم انسانک تمایللرینک ، الجالرینک impulsions وارتیادلرینک volitions هیئت مجموعه سنی اشارت ایلر . مع مافیله اساسده کی جهده منضم اولان شعور وارلغک کنه دن نشأت ایدن اوجهک قدرتی یاراتمادیغی کی ، وارلغک تابع بولندیغی تحولاتدن نشأت ایدن استقامتینی ده شعور تعیین ایله مز . ایمدی انسانک وارلغنده ثبات وبقا قوتی محدوددر ، خارجی علتلرک قوتی ایسه نامحدود اولارق اوکا فائقدر ؛ دیمک که انسانک دوچار اولدیغی تحوللرک کندی بدنی اوزرینه خارجی جسملرک عکس تأثیرندن نشأت ایتمه مسمی امکانسزدر . احتراص بدنک انفعالی وضعیتنک نفس طرفندن برطبیعی وضعیت اوله رق قبول ایدلمه سیدر ؛ یعنی احتراص برسلسله حالاتدر که اونلرک سبب موجبنی آنحق آرزوق محدود بر قسم اعتباریله نفس کننده احتوا ایدر . احتراصه صالیویرلمش اولان انسان حسیاتنک نه ماهیتنه نه ده تسلسلنه حاکمدر ، بو حسلر ساده بدنک تمایلاتنه و بونلره تقابل ایدن ذهنی خیالره کوره یکدیگرینی تحریک و دعوت ایدرلر .

ایمدی برشی آرتار ویا اکسیلیر ، بدنک ایشله مک اقتدارینی تسهیل ویا تصعیب ایدرسه ، اوشیئک تصویری ده آرتار ویا اکسیلیر ، نفسک دوشونمک ملکه سنی تسهیل ویا تصعیب ایدر .

بناءً عليه نفس ، النّدن کلدیکی قدر بدنک ایشله مت اقتدارینی تسهیل ویا تزئید ایدن شیئی استحضاره غیرت ایدر . وبالعکس بدنک ایشله مک اقتدارینی آزالتان ویا فلجه اوغراتان شیئی تصور ایله مکّه سوق اولوندیغی زمان ، مواجهه فکرنده کندینی جبراً قبول ایتدیرن بوتصورتک موجودیتنه مانع اولان اشیایی تخیل ویا تخطر ایله مکّه انندن کلدیکی قدر چالیشیر . ایشته ابتدائی احتراصلری ایضاح ایدن مقانیزما بودر . بدنک ایشله مک اقتدارینی افاده ایدن شیئه کمال اسمی ویریلیرسه ، سوینج دهها بویوک بر کماله و مخزونلق دهها آرز بر کماله انتقال اولارق تظاهر ایدر . سوینجی ادامه و تزئید ایله مک ، مخزونلغی دفع ویا تنقیص ایتک . ایشته آرزو طبیعتیه بوکا میالدر . نفس سوینجه ویا مخزونلغه خارجاً اونک سببی کی کوزوکن بر موضوع تصویرینی علاوه ایله نجه بوسوینجی بو موضوع ایچون بر محبت و مخزونلغی ده موضوع ایچون بر کین حاله افراغ ایدر . وداثماً سودیکنه فضله مالک اولمق واونی فضله محافظه ایتک ایستر ، طبقی نفرت ایتدیکنی دهها زیاده تبعید و محو ایتک ایسته دیک کی .

محبتده و نفرتده اولدینی کی بوتون احتراصلرک دیننده آرزوینی ، سوینجی و مخزونلغی بولویورز . یالکیز بونلر (یکدیگرینی متقابلاً ویا بعضی تصورلره باغلایان خارجی نسبتلره کوره) تنوع ایتمش ، مشوش اولمشدر . ایکی تأثر آراسنده بر همزمانلق مناسبت بسیطه سی بالآخره اونلردن برینک اویانماسنک دیکرینکده ایقاضی موجب اولماسنه سبیدر ، بویله جه هرهانکی برشی عارضی اولارق مخزونلغی ، سوینجی ویا آرزوینی تحریک ایده بیلیر . هرهانکی برشی ایله بزی اولجه مخزون ویا سوینجی قیلمش اولان بر دیکر شی آراسنده ساده بر مشابّهت نسبتی ، اولکی سوینجمز ویا مخزونلغمزده هیچ بر حصه سی اولمایان بوشیئک شیمدی محبت ویا نفرت مزله تعقیب اولونماسنی موجب اولور . بریسی بزه سوینج دویوردینی حالده ، دیکری مخزونلق دویورمش اولسون ، یاخود کیفیت برعکس اولسون ، اوتقدیرده نفسمزده بردالغالانمه اولور که ایکی متضاد حسک قایناشمه سنک اثریدر : نفرت ایدرک سوهرز ، سومکله برابر نفرت ایدرز . تأثرانمزده دیکر یکی ومهم تنوعلرده شوندن نشأت ایدر : یا ماضی یه عائد برشیئک ویا آتی یه عائد برشیئک خیالیله ده ، طبقی حاله عائد برشیئک خیالیله اولدینی کی ، متأثر اولای بیلیرز ؛ بویله جه کله جک برشیئک تصویرینه مربوط اولان سوینج بزه بر امید اولور ، طبقی کله جک برشیئک تصویرینه عائد مخزونلق بر قورقو اولدینی کی : بونلرده مخلوط منسلردر ، زیرا کله جک برشیئک تحقّقنه عائد اولارق باقی قالان

شك و تردد د ئما ، قورقو ايچنه اميدك ، اميد ايچنه قورقونك آز چوق نفوذ ايله مسنه مساعد اولور .

دها فضله سی وار : تأثرلریمیزك موضوعلرینك بالذات متأثر اولوشلری ده بزم تأثرلریمیز اوزرینه عكس العملده بولونور . اكر سودیکمز محزونلق و یاسوینج دویارسه ، بزده بوندن دولای محزون و یا سوینجلی اولورز ؛ اكر ایکنرندیکمز سوینج و یا محزونلق دویارسه ، بزده بوندن دولای محزون و یا سوینجلی اولورز . و بزم سوینج و محزونلق حسلریمیز سودکریمیزی سوینجلی و یا محزون و یا ایکنرندکریمیزی محزون و یا سوینجلی قیلمش عد ايله دیکمز هر کسه قارشى عینی مقانیزمه ايله محبت و یا نفرت حسیاته انقلاب ایدر . فقط بوراده ده حسلریمیزك مخلوط و متضاد اولدیغی کوزوکور : زیرا همجنسلریمیزی بدبخت حس ایتمکه صورت عمومیه ده اونلرله برابر محزون اولورز ؛ بناءً علیه تطمین ایدلمش اولان کین و نفرتدن متولد سوینجده ده بواسطه تعداددن ایلری کان برشی موجود اولق لازم کلیر .

بزه بکیزه یین موجوداتك تأثرلرینه اشتراك ايله مک تمایلی اساساً ك متضاد احتراصلره میدان ویرر . بوتماییل ساده رتقلیدایله جاری اولور ، اوکا قارشى کلن و یا اونى معضللشدیرن برشی بولونمازسه ، بزى کولمکده اولانلرله کولدورن ، آغلایانلرله آغلانان کنیدیلمکندن دوغان (Spontanée) سه نیاتیلردن (همحسلیکدن) عبارت اولور . باشقه سنك سفالتی ایچون حس ايله دیکمز مرحمت بوندن مشتقدر ؛ کذا باشقه لرینك سوینجه مشاهده ایده جکلرینی یاتق ایچون صرف ايله دیکمز جهد ايله برابر خیرخواهلق ، رقابت ، شان احتیاجی ، حرص جاه بوندندر ، یعنی دیگرلرینك حسیاتی کنیدیمز قالب اتخاذ ایتدیرن تمایل دیگرلرینك ده کنیدی حسیاتمیزی نمونه اتخاذ ايله لرینی طلب ایتمه مزه و یا بوکا منتظر اولمامزه بزى سوق ایدر . باخصوص برینك یالکیز باشنه مالک اولدیغی برشیدن کندینه سوینج تأمین ايله دیکی بزه ظاهر اولونجه اوشینك اونك تصرفندن حیقما سنی فکر آ و یا فعلاً تمنی ایدرز ؛ دیمک که حسده دوجار اولمشزدر ، بو ، باشقه لرینك سعادتک بزده باعث اولدیغی برنوع محزونلق وینه باشقه لرینك فلاکتک باعث اولدیغی برنوع سوینجدر . عینی صورتله همجنسلریمیزدن بری ایچون دویدیغمز محبته ، اوکی مسه نك بزمکی نوعندن برحسله برباشقه سنه باغلی اولدیغی تحیل ایتدکمی ، قیصقانجلق قاریشیر ؛ زیرا سودیکمزك بزى سومه سنی و محبتمزه محبتیله مقابله

ایدرکن دیکرلرینی آز چوق تام برطرزده خارج طوتماسنی ایسته‌رز . بو قارشیلقلی محبت حصوله کلدیکی زمان بز اونکله تفخر اید‌رز . فقط بو محبت ضعیفلار ویا بولونور کبی اولسون ، ویا ساده‌جه بزى ماضیده حیران قیلان فلان خصوصیتیه تجلی ایتمز اولسون : اوزمان بزده ، بیک متنوع اندیشه ایله ، سودیکمز انسان ایچون کین ، بزم درجه‌مزرده و بزدن دها ایی اونک قلبنی اشغال ایدیور کبی کوزوکن کیمسه حقندهده حسد بویومکه باشلار وسودیکمز انسان ، هرهانکی برطرزده ویا هرهانکی برآنده بزم انتظاریمزى بوشه چیقاردینی زمان آرتق اونى بزم ایچون علاقه‌یى موجب دکل عد اید‌مه‌یز ؛ المزدن آنحق اوکا قارشى آز چوق کین بسله‌مک کلیر و محبتمز نه‌قدر بویوک اولدی ایسه کینمزرده اوقدر بویوک اولور . کین آلداتیلان عشق ایله بسله‌ندیکی کبی عشقده نهایت غلبه چال‌دینی کین ایله بویوبه‌بینیر ، وبز اولجه کین ونفرت بسله‌دیکمز انسانى شیمدی صانکه بز اوکا اولجه لاقید ایمشز کبی سوه‌مه‌یز : کین نه‌قدر بویوک اولدی ایسه ، محبت‌ده اوقدر بویوک اولور .

دیمک‌که دوغرودن دوغری‌یه وبالواسطه متأثر اولدیغمز نه‌قدر انواع اشیا وار ایسه اوقدر س‌وینج ، محزونلق ، آرزو نوعلری‌ده واردر ؛ واحتراص‌لرک بوتنوعی فردلرک واونلرک استعدادلرینک بوتون تنوعلریله‌ده آرتار : زیرا متنوع انسانلر عینی‌شی طرفندن عینی صورتده متأثر ایدیل‌مکدن پک اوزاقدرلر . دیمک‌که ابتدائی تأثرلر آراسنده اوقدر اختلاطلر وامتزاجلر ممکندرکه اونلری تا نه‌ایتنه قدر تعقیب ایله‌مکی تاصارلامق ممکن دکدر . یالک‌شونقطه لایقیله اثبات ایدلمش قالیور : موجودک وجودنده ثبات وبقا جهندن اعتباراً احتراصک بویویویومهمه‌سی développement (انکشافی) مخیه‌نک احضار ایله‌دیکی خارجی احوال وشرائط و مناسباتک تأثیری آلتنده وقوعبولور ؛ بو انکشافک فارق وصفی‌ده عقلک ایضاح ایله‌دیکی سببلردن نشأت ایله‌مکه برابر عقلک طلب ایله‌دیکی وحدت ونظامه ارجاع ایدیل‌مه‌مکدر . اونک غیرقابل اجتناب اثری هر انسانک کندیسيله وانسانلرک یکدیگریله اختلاف و نزاعیدر . سپینوزا دییورکه : « واضحاً کورولویورکه بز خارجی سببلرطرفندن پک چوق طرزلرده صارصیلمقدمه وتحریک ایدلمکده‌یز . یکدیگرینه ضد روزکارلر طرفندن قاباتیلان دکر دالغالری کبی آتیدن ومقدراتمزدن غافل اولارق چالقانوب دیرمقدمه‌یز . »

احتراسلرك بزی بویله کورجه سنه سور وکله مسنه قارشى نه قونولابیلیر ؟

فیلسوفلرك چوغى متعال تصورلره ، خیر وکمال تصورلرینه صیغینیرلر ، بو تصورلر سایه سنده كرك طبیعت انسانیه ده كرك طبیعت کلیه ده کی نقصانلری اراؤه ایله مک ادعاسنده درلر . فقط بو تصورلر ساده جه تفکر طرز لرندن عبارتدر ، مقایسه و تعمیم طریقله الله ایدیشدرلر ؛ طبیعت فوقنده و مثالی exemplaires (نمونه اتخاذه لازم کان) هدفله تقابل ایله مک شویله دورسون ، طبیعی شانیتك فقیرلشمش افادهلرندن و صنعی ناملرندن عبارتدرلر . اساساً طبیعت کلیه nature universelle کندندن یوکسك مثالره محتاج کوزوکه مز ، بناء علیه ، اونك اولدیغی کی حالیه قصورلی کوزوکه سی ممکن دکلدر . مکرکه - اونك ضروری تشکلی والله ایله اتحاد و عینیت ذاتیه سنی طانیمان برجاهل موضوع بحث اوله . طبیعت انسانیه کلنجه ، واقعا اوبر بوتونك Tout آنجق تابع پارچه سی ، جزوی اولدیغی حاله کندینی بوتون عد ایتمکه خطا و احتراصه دوشر ، مع مافیه اونى اضلال ایدن و هملرده هیچ بر مثبت نقطه یوقدرکه اوکا بناء نظام کلینك حقیقتی نقض و تکذیب ایدلمش ویا موفقیتسز لکه دوچار اولمش بولونسون ده ، بوندن دولای متعال بر قانونك سلطه سنه احتیاج حاصل اولسون . خیر و شرک مطلق بر معناده لذاته وضع ایدلمش اولان تفریق و تمیزی عالمه و انسانه قارشى کذبى محتوی بر تجاوزدر ، چونکه بو تفریق و تمیز عملیه سی انسان و عالمك وحدتی متضاد استقامتلی و قیمتلی حائز قوتلره پارچالار . حقیقی اخلاق l'Ethique سپینوزانك آکلادیغی شکلده ، نیچه نك بالا خره مشهور قیلاجنی دستوره کوره تشکل ایتمه لیدر : « خیر و شرک ماوراسنده » .

دیماك که انسان ایچون فضیلت کندى طبیعتندن خارج بر قانونه اطاعتدن نشأت ایده مز . انسان ناصیل اولورده کندى کندیندن خارجه حیقابیلیر ؟ موجودات بشریه نك کندى وارلغنده ثبات و دوامدن باشقه بر عمده سی اولاماز . بو جهددن احتراص (انفعال) میدانه کلدیکی درجه ده فعالیت میدانه کله بیلیر ، حواس و مخیله ایله اداره ایدیلن حیات میدانه کلدیکی نسبتده عقل ایله سوق اولنان حیات ده میدانه کله بیلیر . بو جهد نه درجه ده کندینه فعلی بر اقتدار تأمین ایدر ویا موجود اقتدارى بویوتیویررسه ، او درجه ده فضیله مالکدر . دیماك که بر طرفدن انسان ایچون کندینه فائده لی اولانی یعنی موجودیتك محافظه سنه یارایانی آرامق بر اخلاقسزلق علامتی اولق شویله دورسون طبیعی اولدیغی درجه ده عقلی بر لزوم و ضرورتدر . دیگر طرفدن ، بوفایدا تحریسنك بزی خارجی علتلرك تابعیتی آلتنه قویدییغی

ویا اوتابعیتده ابقا ایله دیکی نسبتده ، بو آراشدرما بزم موجودیتیزك محافظه سی ایچون نه قدر مهم اولسه ده ، صورت مطلقه ده فضیلت تسمیه ایدلمه سی ممکن اولنایان بر درجه عجز وانفعالت *passivité* نشانه سیدر . انسان آنجق یالکیز کندی ذات وکنهی ایله ایشلر سه فضیلتلیدر ، انسانك ذات وکنهی ایسه ، اشیایی تصورات حقیقه ایله نه نسبتده فضله آکلار سه او درجه ده کندی طبیعتیله ده فضله توافق و آهنگك تحقق ایتدیرن بر موجود متفکر اولمقدر . بناء علیه وجودده ثبات وبقا ایچون صرف ایدیلن جهد ، فایدا تحریمی ، محض فعالیت انسانده آنجق عقلی معرفت ایچنده تام و حقیقی اولارق حصوله کلیر . معرفته ایصال ایدن و یا اوکا تملك ایتمه مزه مانع اولابیلن شیدن ماعدا ای ویا فنا اولدیغنی یقین ایله بیلدی کمز هیچ بر شی یوقدر .

دیمك كه سپینوزا ، عقل ایله طبیعتی قارشی قویان فیلسوفلر خلافتنه عقل ایله طبیعتك وحدتنده در كه حیات بشرك بویویوب آرتماسنی *développement* اداره ایدن حقیقتی کورویور . شبهه یوق ، اونك عقلیه سی *rationalisme* دوغرو یاشامق طرزینك حواس و مخیله نك انتظامسز تلقیناتندن اوستون اولماسی لازم كه چکنی اوکاشدته تصدیق ایتدیریور . فقط اونك طبیعیه سی *naturalisme* وار لغمزك بالذات تملی اولان محافظه نفس آرزوسنك واقتدار دیله كنك *volonté de puissance* كرك حد ذاتلرنده ، كرك اونلری افاده و تقویه ایده بیله جك هر شیده انكار ایدلمسنه معارضدر . ایشه بونك ایچوندر كه ، سپینوزانك نظرنده ، سوینج هیچ بر زمان دوغرو دن دوغرویه فنادر ، ایدر ؛ زیرا بزم ایشله مك اقتداریمزك سایه سنده آرتمقده اولدیغنی بر تأثردر ؛ حالبو كه محزونلق دوغرو دن دوغرویه فنادر . سوینجك بالواسطه فنا اولماسی موجودیتیزك بعضی قسملرینك دیکرلری ضررینه فضله بویومه سنی افاده ایله دیکی وکندینی کورجه سوینجه تسلیم ایتش اولان فردی بو حالت روحیه یی محزونلقله اوده مکه معروض براقدینی تقدیرده در ؛ محزونلقده آنجق آرسورن وبلکه ده کدر کتیره جك اولان ذوقلرك جاذبه سنه قارشی بزی پشیندن مجهز و مسلح قیلدیغنی نسبتده بالواسطه ای اولابیلیر . فقط جدی محزونلقلردن اجتناب ایچون بر سوینجدن بزی فراغت ایتدیرن و یا سوینجیزی ده امین قیلمق ایچون موقتاً محزونلغنی قبول ایتدیرن حکمتك دائماً یکانه هدفی سوینجدر ، شیمدیکی حیات کوروشی ده آنجق سوینج صورتنده اولمالیدر . ای ایشله مك وکندینی سوینج ایچنده بولوندیر مق : ایشه حکیمك دستور عملی .

بو حقیقت طائماندینی ویا تحریف اولوندینی ایچوندی که ، اسپینوزایه کوره ، اشیا حقیقی اسملرینی غایب ایله مشدر . لم بر مزیت ، سوینج بر قباحت کی کوزو کویور . انسان حظده برتهلکه نك مندج اولدیغنی حس ایدیور ، زیرا اونده کندینی جذب و اغفال ایدن برشی کورویور . محزونلغیه ، عجزیله کندینی شرفلنمش صاییور ؛ متادیا کندینه ، باشقه لرینه عالمه قارشی امنیتسزلك کوس-تریور ؛ حیاتدن طامغه جسارت ایده میور ، چونکه اونك منبعك زهرلنش اولدیغنه اینایور . صانکه حسود فنا قلبی بر الوهیتك فرماننه تابع ایمش کی کندنده اندیشه لرله سکونی ، شبهه ایله عقلی ، وسوسه ایله فعالیت اولدورویور : طبیعتك بوتون مساعده کارلقلرینه مرأیلسکه قارشی کلنمکده در . باطل بر اعتقاد شکلنی آلان الله قورقوسی بو ساخته حکمتك هم باشی هم صوکیدر . زهد و ریاضت ، تعذیب نفس ، فدا کارلق تصورلرینه قارشی سپینوزا استخفاف وحدتله کوپورویور ، کندینی تخریب ایدن طبیعت ، کندینی انکار ایدن حیات ، کندینی تذلیل ایدن عقل ، کندینی فلجه اوغراتان عمل ، بوتون بونلر اونك ایچون یالاندر ، خطادر ، منطقسز لقدر . بالعکس ، سپینوزانك دیدیکی کی « نه قدر فضله سوینج دویارساق ایریشدیکمز کمال او قدر بویو کدر . دیگر بر تعبیرله اردر جهده فضله طبیعت الهیه دن ضروری اولارق حصه یاب اولورز . دیمك که حیاته کی شیلری قوللالمق واونلردن ممکن اولدیغنی قدر ذوق آلمق (بیققینلق درجه سینه قدر وارماق شرطیله ، زیرا اوتقیدرده حظ آلمق آرتق یوقدر) حکیم بر انسانك کاریدر . اوت ، اعتدال ایله قوللانیلان خوش مشروبات ایله ویمکله قوتلرینی تجدید ایله مک ، حواسنی کوزل قوقولرله ، یشیللمکله خوش منظره سیله تلطیف charmer ایله مک ، لباسنی سوسله مک ، موسیقیدن ، اویونلردن ، تماشا لردن ، هرکسک دیگره قطعیا ضروری اولمقسزین تدارك ایده بیله جکی عینی نوعدن اولان هر شیدن متلذذ اولمق بر حکیم آدمك کاریدر . فی الواقع انسانك بدنی باشقه باشقه ماهیتده بر چوق مقدارده اقسامدن متشکلدر . بونلر متادیا یکی و متنوع غدالره محتاجدر ، تا که بوتون بدن ، طبیعتندن نشأت ایدن بوتون فعالیتلری اجرایه عینی صورتله مقتدر اولسون و بناءً علیه روحده فکرأ دهافضله شیلری آکلامغه عینی صورتله مستعد بولونسون . »

دیمك که حیاتی عقلی بر طرزده تصور ایدرسهك ایچلرینه محزونلق قاریشمش بولنان حسیاته ذاتی ویا قطعی بر قیمتی اصلا اضافه ایده مهیز . ایشته بو قناعتله درکه سپینوزا عقلك سوق واداره ایله دیکی و کندیسنك حر آدم تسمیه ایله دیکی آدمك وضعیتنی ، یقیندن عاری ظنه

و احتراصه اسیر اولمقده دوام ایدن و حقیقتده نه یاپدینغی بیلمهین آدمله متضاد اولارق
 بزه تصویر ایده یور . حر آدم حتی فنالغی تصور بیه ایتمز : دیمک که فعالیتی فنالغه غلبه
 چالمق ایچون دکدر ، اکر او یله اولسهیدی اونک عملنک پرنسپیی خارجدن کلش اولور
 و کندی باطنی اقتدارندن نشأت ایتمش اولمازدی . حر آدم قورقو ایله ، امید ایله حرکت
 ایتمز ؛ علم ایله حرکت ایدر . ساخته شان ایسته مدیکندن یالانجی حجابده اوغراماز :
 تهلیکه لری آشمق ایسته دیکی قدر اونلردن قاچغده باقار . یا کلش حسابله کیریشمه دیکندن
 یا کلش واسطه لری ده یوقدر : هر حالده غزم ایله و تماماً صمیمی اولمق جرأتی کوسترر .
 غروردن اولدینغی قدر کندی حقیر کورمکدن ده آزاده در . باطنی ممنونیتی ، فضیلتندن
 ایلری کلدیکنی حس ایتدیکی وقت رد ایتمز ، بالعکس قبول ایدر . کندی تواضع ایله
 آچالتمز ، زیرا بو عجزدن نشانه در ؛ ندامته تسلیم نفس ایتمز ، چونکه جاهلک حر اولارق
 ایشله دیکنی ظن ایله دیکی جرمدن متولد محزونلغه علاوه ایدیلن یکی برسفالتدر . سپینوزا :
 انسانلرک قسم اعظمنک ایچنده سور وکلندکری اسارت حالنده تواضع و ندامت ، غرور
 و فنالقله الفتدن ده آرز ضررلی حسلر دکدر ، اونلر روحلری حتی ده مستقیم بر
 حیاته تمایل ایتدیرمه مقتدر دکدرلر دیمک ایسته مه یور . فقط احتراص بعضی اداره مصلحت
 و اوزلاشمه تدبیرلری استلزام ایده بیلیر و نوعما شره قارشى شر ایله مجادله ایتدیرن غیر
 عقلی واسطه لرک استعمالنی جائز کوستره بیلیر سده ، عجزی اعلا ایدن و شانلی کبی کوسترن
 زجر و تضییق و یا تذلل و ریاضت دستورلرینی کندی حسابنه عقل قبول ایده مز . حیاته
 قارشى هیچ بر حکمت پاره ایتمز . اونک درین تمایللرینی ازمک و حمله سنی قیرمق حقه
 مالک اولاجق هیچ بر حکمت اولاماز . افلاطون دیمشدی که ای فلسفه یایمق اولومی
 دوشونمکدر . خریستیانلق ده اولوم دوشونجه سنی حیات ابدیه ایچون مکمل بر حاضرلق
 شکلنه قویمشدی ، بالعکس ، سپینوزایه کوره عقل اولومی طانیاز ، اکر شیمدیکی حیاتمزدده
 ابدیت حق آرز چوق کندی افاده ایدیورسه ، بوده حیاتک ممکن اولدینغی درجه ده
 دولغونلغی جائز اولماسی سایه سنده اولور . « حر آدامک اک آرز دوشوندیکی شی اولومدر ،
 حر آدامک حکمتی اولوم حقنده دکل حیات حقنده کی درین تفکر لیدر . »
 دیگر طرفدن ، عقلی تعقیب ایتمه که ، حر آدم کندی همجنس لریله اختلاف حالنه قویا
 بیهلجک هر شیدن قورتولور . بونی همجنس لرندن تجرد ایتمه لیدر و یا ایده بیلیر معناسنه
 آکلامامالی : اونلرک یاردیمی کندی محافظه ایلهمک ایچون فایدالیدر . فقط حر آدامک

همجنسلىرىلە كىندىسى آراسىندە تاسىس ايله دىكى مناسبتلىر ، احتراصلرك ادامە ايله دىكارى رزىلتلردن و ساخته فضىلتلردن معرادلر . حر آدم همجنسلىرى حقندە ، حتى اونلردن هر هانكى بر تجاوز معروض قالمش اولسه بيله ، هر درلو استهزاده بولونمقدن و بدخواهلقدن اجتناب ايدر . اونلرك غضبنة ، استخفافنه ، كىننه مستريح بر روح ايله معقول بر حرمت و رعايت ايله ، محبت ايله مقابله يه جهد ايدر . اونلره لازم كلن مرتبه ده يارديمجى اولور ، بونى آلداتيلماسى پك قولاي اولان و اونلرك محزونلغنىك انفعالى بر تقليدن باشقه بر شى اولمايان بر مرحمت حسيله دكل ، بلكه اونلرى سقالتلردن و ايچنده چابالادقلىرى مشكلاتدن چيقارمىنى استهداف ايدن تأثر دن آزاده بر غيرت سوقيله ياپار . همجنسنىك استفادە سنه وقف نفس ايله مكى احوال و شرائطه كوره الله ايديله جك الطاف و منافع دوشونجه سنه تابع قيلماز . انسانلرى اولديغى كى قبول ايدر ، اونلردن اولمادقلىرىنى اولمى طلب ايتمز . ايمدى « هر برىنى سجيئ مخصوصه سى ايله قبول ايتمك و بونكه برابر اونلرك احتراصلر ينه اشتراك ايله ميه جك درجه ده كندينه حاكم اولمق ايچون نفسى اوزرينه فوق العاده بر اقتدار لازمدر . » حر آدم مدينه ، دولت (۱) ايچنده ده بويله در : مدنى جمعيت بر رضا و موافقت مشتركەك محصوليدر . هر بر فرد طبيعتدن الله ايله مش اولديغى اقتدارى قوللانمقدن فراغت ايدر و بو فراغته غيره ضررى اولاييله جك هيچ بر شى ياپمامى تعهد ايدر ؛ بو صورته تشكىل ايدن جمعيت حق و ناحق اوزرينه قرار ويرمك صلاحيتنىك كنديسنه عايد اولديغى ادعا ايدەرك ساده جه كندى موجوديتنىك محافظه سنه مربوط بولنان مشترك منفعتلىر مدافعه ايله مكى و يالكز حال طبيعى يه رجوعى منع ايله مكى استهداف ايدر : ديمك كه جمعيت حق و ناحق مفهومى دوغروجه روح بشرىك كنهندن استخراج ايله ميه يور . مع مافيه « عقلك سوق و اداره سنه تابع اولان آدم مشترك اراده يه ، مقرراته Décret تبعاً ايچنده ياشامقده اولديغى جمعيتده ، يالكز كندى كندينه اطاعت ايتمكه اولديغى ازوادن دها حردر . » مع مافيه مدنى جمعيتدن دها درين اولارق اونك اشتراك ايله دىكى بر جمعيت دها واردر : انسان اولمق اعتباريله انسانلرك جمعيتى كه عىنى زمانده متقابل خدماته و ماهيت انسانيه ده كى عينيت واتحاده مستنددر . « اكر ماهيتلىرى تماماً عىنى اولان ايكى فرد متقابلاً برلشيرلر سه هر برينك آيرى آيرى حائز

(۱) سپينوزانىك اصلاً لاتينجه اولان Ethik نك بعضى ترجمه لرنده دولت كله سنك قوللانيلديغى

اولدیغی قوتدن ایکی دفعه ده قوتلی بر فرد تشکیل ایدرلر. دیمک که انسانه انساندن فایده‌لی
 بر شی یوقدر: انسانلر کندی موجودیتلرینک محافظه‌سی ایچون هر کسک روحلرینک
 و بدنلرینک نوعما بر تک روح و بدن تشکیل ایله‌مسنی تأمین ایدن حالدن، هر کسک هر
 خصوصده ائتلافندن دهایی بر شی تمنی ایده‌مزلر؛ او صورتله که هپسی برابر، اللرندن
 کلدیکی قدر موجودیتلرینی محافظه‌یه جهد ایدرلر، هپسی برابر هپسنه مشترکاً فایدالی اولانی
 آراشدیررلر بوندن شو نتیجه حیقار که عقلک اداره ایله‌دیکی انسانلر، یعنی عقلک اداره‌سی
 تحتنده کندیلرینه فایدالی اولانی آرایانلر، کندیلری ایچون هیچ بر شی آرزولامازلر که
 باشقه‌لری ایچونده آرزولامش اولماسونلر و بویله‌جه عادلدرلر، خلوص نیته مالک
 و ناموسکارددرلر. بویله‌جه سپینوزا، رواقیلر کی، انسانلرک اتحادینی هپسنک بر و عینی
 عقلده کی عینیتنه ارجاع ایدیور. احتراض ایله نفاقه اوغرامش اولدقلری زمان انسانلر
 آراسنده حسدن باشقه بر رقابت اولامازکن عقل ایله یکوجود اولوبجه فضیلتدن باشقه
 واسطه‌ ترغیب قوللانا‌مازلر. بو تقدیرده عینی زمانده بر خصوصی و برده مشترک حیات
 یاشارلر. غیر قابل تفریق اولارق هر کس کندیسی ایچون وهر بری هپسی ایچوندر. سببی
 شو که انحصار طرزنده متصرف اولدیغمز تقدیرده خودکاملغی و حسدی اویاندردیغمز
 محسوس و مادی نعمتلردن فرقلی اولارق معرفت‌اللهدن باشقه بر شی اولمایان نعمت عقل
 ماهیتی اعتباریله تقسیمه احتیاج کوسترمیه‌جک بر طرزده داغیتیلیمغه مستعددر.

مع‌ما‌فیه عقل ایله حرکت ایدن انسان بیله قدرتی کندیسینککنی نامتناهی بر طرزده
 آشان خارجی ایشینه کلیر طرزده تملک ایله‌مک قابلیت مطلقه‌سنی حائر دکدر. دیمک که
 احوال و شرائطک کندی آرزولرینک حصول پذیر اولماسنه مساعد بولنه‌جفندن اصلا‌مین
 اولاماز. فقط اونک آرزولری، اگر معقول ایسه‌لر، خارجک تأثیراتندن مستقل
 و محیطک حواسنی تابع طوتدیغی انطباعاتک نفوذندن آزاده بولونمق وصفی حائردرلر.
 اونلری اندیشه و محزونلغک فوقه حیقارانده یینه معرفتدر. معرفت سایه‌سنده نظام کلینک
 ضرورتی تصور اولونور. «نفس، بوتون اشیانک ضروری اولدیغنی طانی‌یغنی نسبتده
 تأثیرات اوزرینه دهایی بویوک بر اقتداره مالکدر، یعنی اونلر یوزندن دهایی آرز مضطرب
 اولور... تجربه بوکا شهادت ایتیمکده‌در. فی‌الواقع بر نعمتک ضیاعندن متولد محزونلغک
 اولنعتی غایب ایدن کیمسه‌ه اونی صاقلامق ایچون هیچ بر چاره اولمادیغنی نظر مطالعه‌یه

آلیرسه آزادینگی کورویورز. «ینه سپینوزا دییورکه: «منفعتمیزك نظر اعتباره آلماسیله طرفزدن مطلوب اولان خصوصاته مخالف وقعهره، اکر وظیفه مزی ایی یاپدیغمیزی، المزده اولان اقتدارك بواحوالدن اجتناب ایچون کافی درجده واسع اولمادیغنی و بزم نظامنی تمقیب ایلمکده اولدیغمیز طبیعتك آنجق بر جزوی اولدیغمیزی ادراك ایدرسهك، سکون روح ایله دائماً تحمل ایده بیلیرز. اکر بز بونی واضحاً و متمیز اولارق آکلارسهق، موجودیتمیزك عقل ایله تعریف اولنان قسمی، یعنی الكاعلا قسمی، بوحالدن تام بر ممنونیت دویاجق و اونده ثبات و بقایه جهد ایده جکدر. زیرا، عقله (۲) مالک اولمق حسیله بز صورت مطلقه ضروری اولاندن باشقه برشی آرزولایمایز و آنجق حقیقتله ممنونیت الیه ایده رز؛ دیمک که بالخاصه بونی آکلادیغمیز نسبتده نفسمیزك الك ایی قسمك جهدی بوتون طبیعتك نظامی ایله هم آهنگدر. «بویله جه اسکیدن رواقیلرده اولدیغنی کبی، سپینوزاده آرزولرك قاعده سنی و روحك تأثردن آزاده اولماسنك شرطنی ضرورت کلیه تصورنده بولویور؛ بو تصور واضح و متمیز اولارق دوشونولدیمی، برچوق انسانلرده اویانیدیردیغنی قدر و جبر خیال لرینه یابانجی اولور؛ بالعکس ضرورت کلیه تصویری حساسیتك کورجه حرکاتی ضبط و تأدیب ایده رك بشری اقتداری عقلك حاکمیتی آلتنه قور، یعنی مبدآنه ربط ایدر و حر قیلار. یالکیز رواقیلر، دنیا ده غایتی ادعا و تصدیق ایده رك عالمشمول ضرورتده طبیعت بشریه ایله درین توافقلر مشاهده ایله مکه متایل ایدیلر، سپینوزا علل غایتیه نك عز مکار ردوشمانی اولدیغندن، ضرورت نظامنی، بوتون بشری علاقه لره لاقید اولان و آنجق اونی آکلایان عقل واسطه سیله انسانك جهد اساسیسنه حائر مناسبت بولنان بر هندسی نظام اولارق وضع ایدیور.

*

* *

مع مافیه انسانك حقیقی حریتنك نه دن عبارت اولدیغنی کوسترمك الویرمز؛ اوکا

(۲) سپینوزانك فلسفه سنده ایکی اصطلاح واردر: Ratio (Vernunft raison) و intellectus (Intelligence, Verstand) شیمدیلک ایکیسینی ده عقل ایله ترجمه ایدیورز. زیرا قانتك فلسفه سنده اولدیغنی کبی بویکی اصطلاحی تفریق ایله مکز لزومی بارز دکلدرد. اساساً سپینوزاده Ethik ک دردنجی قسمك لاحقه سنده Intellectus sive ratio مدرکه ویا عقل دییورکه بوده طرز حرکتیمیزك مناسب اولدیغنی ارائه ایدر.

(مترجم)

کوتورن یولی ده اشارت ایتمه لیدر. سپینوزایه کوره اراده من واسطه سیله احتراصلریمز مطلق صورتده حاکم اولدیغیمزی ظن ایتک رواقیلرک آلداندیغی نقطه اولدی. اساساً تجربه، نفسمزه حاکم اولمق ایچون دائماً تازه لنن بر تمرین و اوزون بر ممارسه واعتیادک، کندی پرنسیپلری خلافنه اولارق، لازم اولدیغنی اعترافه، نهایت رواقیلری مجبور قیلدی. سپینوزا بزم قورتولمه مزده حقیقی معرفتک رولنی نه قدر مهم صایور ایسه ده عقلک مداخله سنک بر دبره وقوعه کله بیله جکمه و بلا واسطه مؤثر اولاجغنه اینانمایور. دیگر طرفدن احتراصلی، صانکه اصلنده هیچ بر مثبت، طبیعی، بناء علیه مشروع طرفی یوقش کی، عقله ضد و مبین طوتمایور. زیرا ناصل که الهی فکرک ضروری ر وجهی اولان هر تصور، تصور اولمق اعتباریله حق ایسه هر آرزوده آرزو اولمق اعتباریله اییدر. باطل ویا کوتو اولان: معناسنی آشمق ادعاسنده اولان تصور، اقتدارینی آشمق آرزوسنده بولنان آرزودر؛ هر ایکی تقدیرده ده بو ادعا عینی صورتله روح اوزرینه مخیله نك اجرا ایله دیکی تأثیردن، دیگر بر افاده ایله فرد بشرک بدنی اوزرینه خارجی جسملر طرفندن اجرا ایدیلن تأثیردن نشأت ایدر. بزی آزاد ایدن معرفت، احتراصلری کو کندن قوپارارق دکل، بالعکس، هر تأثر اوزرنده اونک ضررینه اولارق تنبت ایدن زوانده قارشى او تأثرک حقیقت اصلیه سنی معتبر قیلمغه چالیشارق ایشنی کورور.

دیمک که ایضاحی لازم کلن نقطه آرزولریمزک رفع و دفعی دکل بلکه اونلرک استحاله سیدر. ایمدی بو تبدل یالکیز ایی و کوتی نك حقیقی علمیه میدان کلز. آرزولریمز هر شیدن اول مربوط بولندقلری حسیاته تطابق ایدرلر، او حسیاته مساعد اولان شیلره باغلا نیرلر، اونلری قوتدن دوشورن شیلردن آریلیرلر؛ دائماً و هر یرده کنیدیلرینی تطمین ایله مک و سرپیلوب بویومک ایچون اوغرا شیرلر. دیمک که ده قوتلی و ضد بر تأثر اولمازسه هیچ بر تأثر تنقیص اولنه ماز، ازاله ایدیه مز. ایی ویا کوتو بیلکیسی ساده جه حق اولدجه، محض مجرد بر حقیقته مالک بولندجه هیچ بر تأثری اکسیلته مز؛ بو بیلکینک ده بالذات بر تأثر اولماسی، کافی بر اقتدارله مجهز بر تأثر اولماسی لازمدر. حتی بوبیلکی تصویر ایله دیکنه موافق بر آرزو اویاندرمغه موفق اولسه ده، چوق دفعه بو آرزو نفسه حاکم اولان احتراصلردن نشأت ایدن دیگر آرزولر طرفندن احما ایدلمش ویا اونلرک ممانعتنه دوچار اولمش بولنور. مخیله ایله عقل آره سنده باشلایان جدالده، اولکی اعتیادلرک بوتون قوتی مخیله لهنه در و دوغمغه باشلایان عقلک بو غولماسی مشکل برشی دکادر. بو صورتله درکه اک ایی

اولانی کورمکه و اونی تصویب ایله مکه برابر الك فنای یاپارز . اوزمان حقیقی نعمتک سزیمه سی ویا آکلاشیلما سی بزم عجزیمزی و خطالریمزی ، سقوطلریمزی دهآ آجیلاشدیرمقدن باشقه بر شیئه یاراماز . شبهه یوق که واعظ (۳) l'Ecclésiaste « علمنی آرتیران المنی آرتیر . » دیدیکی وقت بوکا اشارت ایتک ایسته مشدر .

شبهه یوق که کندیسندن بکه دیکمز بوتون اقتداری بزه دوغروجه بخش ایتیهور دیه علمدن فراغت ایله ملیدر معناسی بوندن چیقاریلاماز . بلکه علمک حیاتدن چیقابیلمه سی و اونی ادارهیه موفق اولماسی ایچون علمه اعتماد ایتمه مز و علمی حسابیه قاتما مز لازمدر . کوردک که بر احتراض اولان هر تأثرده ایکی عنصر داخلدر : بر باطنی و مثبت عنصر که بالذات آرزومزک اصلیدر ، برده عارضی عنصر که بو آرزونک مخیله نک تصویر ایله دیک خارجی شیلره باغلا نماسیدر . ایمدی ساده جه تأثرا تک مقانیزماسنی اداره ایدن قانونلر سایه سنده تجربه نک بو ارتباطی که وشه تمکی ویا بوزمنی درعهده ایله دیک واقعدر . دیکر بر افاده ایله اکثریا معنای خاصیه احتراضلردر که یکدیگریله ضدلاشارق ویکدیگری خیرپالایارق بزی نفسمزه رجوع و تأمله مجبور ایتدیرلر . ثاریمزی آلمق آرزوسی مقابله بالمثل قورقوسیه جنککشیر ، عشق فورانی یکیلمه سی لازم اولان مانعهلر و یادوچار اولنان سقوط خیاللر تصویریه توقیف اولونور . هر احتراض بزه آز چوق بلا واسطه بر محزونلق تولید ایله دیکندن استحال ایتکه ، اونک بزه فنا اولماسنی موجب اولان جهتی کندندن ازاله ایله مکه متمایلدر . بوندن ماعدا احتراضلریمزک موضوعلری ، ایچنده تصور اولندقلری احوال و شرائطه کوره ، بزی باشقه باشقه متحسس ایله دکارندن تأثرلریمز آراسنده بر رقابت حصوله کلیر که نهایت الامر اونلردن بعضیلرینک تفوقنه منجر اولور . بر احتراض کچمش ویا کله جک بر شیدن زیاده شیمدیک بر شیئه ، انقسام و اختلافه اوغرایان متعدد علتلر ویا بر تک خصوصی علت یرینه کندنی بسله مکده اولان متعدد سببلره تعلق ایله دیک نسبتده دهآ قوتلیدر : بوندن ماعدا اونسبتده روحی دهآ فضله اشغال ایله مکه متمایلدر . دیمک که بر تأثر ، موضوعنک شائیتی و دائمیلیکی ایله متناسباً قوتلی و دواملی اولور . ایمدی خاصه دائم و شائی اولان عقلک تصور ایله دیک طرزده حقیقتدر . بناءً علیه اصلاً عقلدن مشتق اولان احتراضلر هپسندن دهآ قوتلی ، دیکرلرینی یکمکه دهآ مستعد اولانلردر .

فقط ، بر کره دها سویلیه لم ، بزم ایچون چالیشان زمانی حسابہ قاتمالی ، بونک ایچون ده تأثرلریمیزک انفعالی عنصرلری یی راتدقلری احوال و شرائطی و صوراشیانک حقیقی تصورلرله آکلاشیلمایه مساعد بولندیغی فرصتلی تکثیر ایتمه لی . و ، معرفت نفسمیزک تشکل ایتمه سنه و قوتلنمسنه انتظاراً ، آرزولریمیزه و عمللریمیزه عقله موافق بعضی قواعد حرکت تصویرینی تشریک ایله مک اعتیادینی اکتساب ایله ملی یز ، او صورتله که یاواش یاواش اونک نفوذینه تابع اولالم . سپینوزا نفسمیزه معقول حیاتک تحقق و جریاننی حاضر لاملق ایچون لاعقلی اولان اصوللری ناصل قوللانا بیله جکمز ایچنه بر طرزده تحلیل ایله مشدر . « دیمک که تأثراتمیزک تام بر بیلکیسنه مالک اولمادقجه یاپاییله جکمز اک ای شی مستقیم بر قاعده حرکت ویا حائز یقین عمده لری تصور ایله مک ، اونلری حافظه یه تودیع ایله مک و حیاته صیق صیق تصادف اولنان خصوصی احواله بونلری متمادیاً تطبیق ایله مکدن عبارتدر . او صورتله که مخیله مز واسع مقیاسده متأثر اولور و بو عمده لر قولایلقله ذهنه رجوع ایدرلر . مثلاً حیات مبدألری میاننه « کینی کین ایله دکل ، بلکه محبت و عالیجنابلق ایله یکمه لیدر . » دستورینی قویدق . اکر بودستور عقلی ، قوللانا جگمز آنده ، دائماً ذهنده حاضر بولمق ایسته یورسه ق تفکراتمیزی صیق صیق انسانلرک معتاد اولان تجاوز و تحقیرلری ؛ و اونلری عالیجنابلق ایله اک ای شکله رد ایله مه نک هانکی طرزو واسطه ایله اولاجنی نقطه لرینه ارجاع ایله ملی یز . فی الواقع بویله جه تجاوز خیالی بو قاعده نک خیالنه علاوه ایدرز ، او صورتله که بزه بر تجاوز و قوعبولونجه ، قاعده ذهنه تبادر ایله مکدن خالی قالمایا جقدر . بوندن ماعدا فرض ایدم که قارشیلقلی بر دوستلقدن و بر مشترک جمعیتدن حصوله کلن نعمتی و حقیقی منفعتمز ملاحظه سنی قولایلقله تذکر ایده بیلورز ، اکر بوندن ماعدا شودیکراییکی مبدأی ده (اولاً عقل سلیمه موافق بر یاشایشدن روحزده اک مکمل ممنونیت دوغار ، ثانیاً دیگر موجودات کی انسانلرده بر ضرورت طبیعیه ایله ایشلرلر) کوز اوکنده بولندیرر سه ق : اوزمان تجاوز ، یعنی اوندن علی العاده احوالده چیقان کین مخیله نک آنجق پک کوچوک بر قسمنی اشغال ایده جک و قولایلقله اونک اوکنه کچیله جکدر ؛ یا خود معتاد اولارق اک آغیر تجاوزلردن دوغان غضبک اودرجه قولایلقله اوکنه کچیله مه یورسه ، بوده ، شبهه سز درونی مجادله و قوعبولمادن دکل ، فقط یینه میسر اولاجقدر ؛ بو دستورلری تفکراتمیزه موضوع تشکیل ایله مه دیکمز تقدیرده صرف ایده جکمز وقتدن شبهه سز دهاچوق آرزمانده میسر اولاجقدر . قورقودن قورقولمق ایچون ده یینه عینی طرزده شجاعتک استعمالنی دوشونمه لیدر . حیاتک

معتاد تهلمکه لرینی برر برر کوزدن کچیرملی وصیق صیق مخیله ده تازمه ملیدر واونلری آشمو،
اونلری برطرف ایتک ایچون شاشیرمادن لازم کلنی یا پابیلیمک présence d'esprit قابلیتیک
وشجاعتک اک مکمل چاره لر اولدیغنی کندی کندینه تکرارلامالیدر. فقط شونی ده
قیدایله مک موافقدر: فکرلریمزی تنظیم ایدرکن، دایما هر شیده ای اولان جهته اهمیت
ویرمه لی یز، تا که بزی ایشله مک سوق ایدن دایما سوینج حسلری اولسون.»

معقول حیاتک یقینی آنجق تأثراتمه معرفت حقیقیه یی تطبیق ایله مکله تام اولارق
اکتساب اولنه بیلیر. فقط بو معرفت احتراصک بزده تولید ویا تربیه ایده بیلیمش اولدیغنی
مثبت فعالیت اقتدارندن هیچ بر شی بزه غایب ایتدیرمز؛ احتراصک نفوذی آلتنده
لصادفی اولارق یاپدیغمز ایملکی یالکز عقل ایله و اساسلی اولارق یاپابیلیرز. ایستر بزم
منفعتمه ایستر غیرک منفعته ایشله نمش فعللر اولسون، بونلر حد ذاتنده عقلی اولونجه،
عقل، حتی اونلری بدایتده اجرا ایتمه مش اولسه بیه، تکرار حصوله کتیرمکه دایما
مقتدردر. عمومیتله، مخیله یه تابع اولان انفعالی تأثرلر خارجنده، عقله راجع اولان فعلی
تأثرلر وارددر: بو فعلی (فعالانه) active تأثرلر متانت و عالیجنابلغه آیریلان روح قوتی
تشکیل ایدرلر. متانت بر فردی، یالکز عقلک امری موجبجه، کندینی محافظه ایله مک
جهد ایتدیرن آرزودر. عالیجنابلق او یله بر آرزودر که اونکله فرد، یالکز عقلک امری
موجبجه، دیگر انسانلره یاردیم ایتمه واونلره کندی آراسنده بر دوستلق باغی تأسیس
ایله مک جهد ایدر. دیمک که عقل آرزوی حذف ایتمه یور، نه ده تأثری: اونلری کندینه
قدر یوکسلیور، ده اایسی، اونلری کندندن اشتقاق ایتش اولارق طانیور.

دها صریحی، عقلک اثری شوندن عبارتدر: معرفت سایه سنده آرزوی وخیاله مربوط
تأثری اونلرک حقیقی سببیری اولمایان خارجی سببلردن آیرمق، اونلری بالفعل تولید ایدن
وقوتلندیرن مبداء یعنی الله ارجاع ایتک. هر تصور اللهک تصدیقنی احتوا ایله دیکی کبی
هر آرزوده محبت اللهی احتوا ایدر: تا احتراصک سینه سنه قدر، فقط بو تقدیرده جزوی
موجودات محسوسه یه وقف عبادت ایدن بر صنمپرستلک حالنه تردی ایتش اولارق،
کو تور دیکم زده الله قارشى بسله دیکمز تخریبی قابل اولمایان عشق اصلیدر. ایشته بو الله محبتنیدر که
عقل بزه حقیقی ایچنده، باطنی قوتی ایچنده اعاده ایدر. «کندینی بیلن و تأثرلرینی واضح
و متمیز اولارق بیلن اللهی سور و کندینی نه قدر فضله بیلیرسه و تأثرلرینی نه قدر

فضله بیلیرسه الهی او قدر فضله سور . « الله قارشى بو محبت روحده اك بويوك
موقعی طوتمالیدر . « الله قارشى بو محبت نه بر حسد حسیه نه بر قیصقانجلق حسیه افساد
اولونابیلیر ؛ فقط نه نسبتده چوق انسانلرك عینی سوکی باغیه الله برلشمش اولدقلرینی
تصورایدرسهك بو عشق اودر جده ادا مة وجود ایلر . « ایشته الله طرفندن موجوداتك صورت
عقلیه ده میدانه کتیرلمسنى وطیعت بشریه نك انکشافنی آ کلاتمق ایچون سپینوزا طرفندن صرف
ایدیلن جهنك نهایتنده نجات ایچون مقتضی وكافی اولان حقیقت بو دستورلرده طویلانیلر .

*
* *

فقط آخرت حیاتی نجاتك شرطی و ضمانی دکلیدر ؛ حیات آخرت تصورینك و او
حیاتده بزم ایچون حاضر لانیلمش بولنان مکافاتلر و مجازاتلر تصورینك شیمدیکی حیاتده
معیشتمزی تنظیم ایتمه سی لازم کلزمی ؛ فی الواقع انسانلرك چوغنك قناعتی بویله در .
سپینوزا دییورکه : « اونلر مادی sensuel اشتها لینه اطاعت ایلهمك مساعده اولدیغی
نسبتده حر اولدقلرینی و قانون الهینك او امرینه کوره یاشامغه مجبور اولدقلری نسبتده
حقلرندن بر قسمی ترك ایلهدکلرینی ظن ایدیور کبیدرلر . دیمك كه اخلاق لیغك و دینك ،
و ، صورت مطلقه ده سوبلرسهك ، روح قوتنه تعلق ایدن هر شیئك برر یوك اولدیغنه
اینانیرلر و اولومدن صوکر ، کوله لکلرینك یعنی اخلاق لیغك و دینك مکافاتنی آلمق ایچون
بو یوکدن قورتولا جقلرینی اومارلر ؛ اونلری باطنی ضعف و عجز لرینك مساعد اولدیغی نسبتده
قانون الهیده کی او امره موافق اولارق یاشامغه سوق ایدن ده ساده بو امید دکلدی ، اوندن
ماعد با لخاصه اولومدن صوکر آغیر اشکنجه لرله جزالاندیرلق قورقوسیدر . واکر بو
امید و خوف انسانلرك قلبنده اولماسهیدی ، اگر انسانلر روحلرك بدئلرله برابر محو اولدیغنه
و اخلاق لیق یوکیله ازیمش بیچاره ده اوزون بر حیاتدن لذت آلمق امکانی قالمادیغنه
اینانسه لردی ، بو کیلر فطرتلرینه رجوع ایدرلر و هر شیئی محسوس اشتها لینه کوره اداره ایتمك
و کندیلرندن زیاده طالعه اطاعت ایلهمك ایسترلردی . بزم رأیمجه ، بوتون بونلر صاحبه در ،
طبقی بدتنی ابدی اولارق ای غدارله بسله یه بیله جکنه اینانمادیغندن دولای کندی زهرلرله
واولدوروجی مواد ایل اشباع حالنه کتیرمک ایسته ین بر آدمك حالی قدر منطقه مخالفدر .
عینی صورتله ، روحك ابدی ویا لایموت اولمادیغی ظن اولندیغندن مجنون اولمق و عقلسز
یاشامق ترجیح اولونویور : بونلر او یله صاحبه فکرلرکه قید ایدلمکه بیله دکمز . « دیمك كه

چکینمه دن شونی سویله ملیدر: روحك متانتندن و عالیجنابلغندن ایلری کان بوتون فضیلتلر - که صورت حقیقه ده دینی و اخلاقی حیاتی تشکیل ایدر لر - ذاتاً کندیلری ایچون شایان آرزو در لر یعنی ، روحك ابدی اولدیغنی بیلیمسهك بیلک اونلرینه شایان آرزو اولمقده دوام ایدر لر .

فقط روحك ابدی اولدیغنی بیلیر : دوغروسی سونلك لازم کلیرسه بزم نجات آرزولریمك غایه سی آخرت حیاتیدر دیمه ملی ، بلکه اونلرک مبدأی حیات ابدیه در دیمه ملی . شبهه یوق ، « بوندن اولکی موجودیتی تخطر ایله مك بزم ایچون ممتنعدر ، زیرا بدنده بو موجودیتك هیچ بریزی اولاماز ، ابدیت زمان ایله تحدید و تعریف اولنه ماز و زمان ایله هیچ بر مناسبتی حائز اولاماز . مع مافیه ابدی اولدیغمیزی حس ایدیور زودو یویورز . زیراروح حافظه ده مالک اولدیغنی شیلر درجه سننده مدر که ایله تصور ایله دیکی شیلری ده حس ایدر . روحك کوزلری برهانلر در ، اونلرله اشیایی کورور و مشاهد ایدر . « ایشته روحك ابدیتی اعتبار ایله بو برهانلر شونلردن عبارتدر . هر فردی روح الهی فکرده بر معین ذاتیه essence مالکدر ، طبق اونک موضوعی اولان بدنك الهی حیزده بر ذاتیه مالک اولماسی کی . ایمدی متناهی موجوداتك زمان ایچنده خارجی علتلرله تحدید ایدلمش اولان وارقلری دوغدقلری کی اولدکاری حالده ، اونلرک ذاتیتلری ، باطنی بر ضرورتله صفات الهیه دن حصوله کلیمکده اولدیغندن ، ابدیدر : دیمك که هر انسان بدنی ذاتیتی کندینه مربوط اولان روحه ابدی بر موضوع عرض ایدر . فضله اولارق روح تعلیلچی عقلک هرشیدن اول اشیانک اوصاف مشترکه سنه قابل تطبیق اولان اصوللرندن اوستون اولارق مالک بولندیغنی بر عقلی تحدس (کوروش) ملکه سی سایه سننده هدفنده و علتنده اولدیغنی کی ذاتیت خاصه سننده کنیدی طانیغه مقتدر در . اساساً بو ملکه تحدس هر نه اولوسه اولسون بوتون بیلکیلرک اک یوکسک مبدأ حقیقتنه بلا واسطه تطبیق و استعمال ایدلیدیکنندن تعلیلچی عقلک اصوللری ده بو تحدس ملکه سی قوللانمغه حاضر لار لر . هر نه درجه ده ایریشلمش اولورسه اولسون حق ابدیدر و کنیدی تمثیل و تصویر ایدن فکرلره ابدیتی انتقال ایتدیرر . دیمك که روحز حقیقتی طانیدیغنی زبته ابدیدر . کندنندن یالکز اجسامك زمان آقینتیسی داخلنده تحولاتی یعنی حواسك و مخیله نك تصوراتی افاده ابدن شیلرک محوینه مساعد ایدر . روح جهدینک اک یوکسک مرتبه سننده ذاتیتی تشکیل ایدن حقیقتی بیلنجه ، بو حال اونک ایچون ممکن اولان اک یوکسک ممنونیت منبعی اولور ؛ اللهده اولدیغنی و آنجق الله طرفندن تصور ایدیله بیلکینی بیلهرک کرک

موجودیتنك علتني كرك سوينجنك علتني اللهه عطف ايدر : بوندن طولاني اللهی سور .
ایمدی محسوس عشقك بوتون انقلاباتندن آزاده اولان بو الله محبتی ، فکری ، بناءً عليه
ابدی بر عشقدر . وبو فکری عشق ایچنده انسان و الله صمیمی اولارق مناسبت حالنده .
درلر . زیرا حد ذاتنده تأثر دن آزاده اولان الله ، فکر مطلقك بر وجهی اولارق ذاتنك
بر تصویرنی میدان قور و او یله جه نامتناهی اقتدارینك علتی اولارق کندی طایفه . بویله جه
کندیسنی ، بالخاصه تکوین ایلش اولدیغی اشیاده سور . دیمك كه کندی سومك اعتباریله
انسانلری سور و انسان روحنك ابدی ذاتیتی الهی بر فکرك تطوری modification اولدیغی
جهتله روحك اللهه قارشى محبتی و اللهك انسانلره قارشى محبتی برو عینی شیلردر . ایشته
نجات ، سعادت عظمای beatitude ، ویا ، کتب مقدسه نك قوللاندیغی تعبیرله lagloire
طوبی بو عشقندن عبارتدر .

فقط ای آکلاشمالی : سعادت عظمای فضیله اوکا ضمیمهً بخش ایدیلن بر مکافات کبی ،
علاوه اولونماز : سعادت عظمای بالذات فضیلتدر . بزم احتراصلریمز اوزرینه ظفریمزك اثری
دکل اونك علتیدر . لسانك ایجاباتی و مخیله نك اعتیاداتی بزى اونی صانكه سعادت عظمای
زمانك معین بر آننده باشلا یورمش ، صانكه بزم جهدیمنك تدریجاً تعقیب ایلهدیكى ونهایت
قازاندیغی بر موفقیتی ایش کبی تصویر ایلهمكه مجبور ایدیور : فقط حقیقتده سعادت عظمای
زمان خارجنده ، شیمدیكى حیاته اظهار ایلهدیکمز حریتك مبدأیدر . بویله جه سپینوزانك
مسلكی هدایت و غنایت الهیه grace تصور دینیسنى کندی عقلیه سنك شکل مخصوصیه
تألیف ایدهرك صوك درجه سنه کوتورو یور ؛ بو تصور دن کیفی بر انتخاب فکری کبی
عجزه مربوط مثبت بر تقبیح فکری نه آتیور ؛ او تصور دن آلیقویدیغی شودر : الله
هر انسانى معین بر ذاتیت ایل میدان قور . اللهك نامتناهی اقتدارى بزم طالعمرى ارلدن
ایجاب و تعیین ایلهمشدر . فقط بوراده سپینوزا ایچون هیچ بر سر یوقدر : زیرا طبیعت
الهیه دن متنوع ذاتیتلره متشکل نامتناهی اشیانك نشأت ایلهمسنی مقتضی اولان ضرورت
عقلیه یه سر نظریله باقیله ماز . سپینوزا دیوركه : « حکیمك نه مرتبه قیمتی اولدیغی ویا لکز
احتراصله سوق اولنان جاهله اقتدار اعتباریله نه قدر فائق اولدیغی کورولیور . جاهل ،
خارجی سببلرله بیک طرزده تردده دوچار اولدقدن و اصلا روحك حقیقی ممنونیتنه مالک
بولونمادقدن ماعدا کندن اشیادن و اللهدن بر نوع شعور سزلق ایچنده یشار ، و تأثیر

آلتنده بولمقدن خالی قالدیمی ، موجودیتی نهایته ایرر . حکیم ایسه ، بالعکس ، حکیم اولمق اعتباریله ، روحنک بولاندیغنی حس ایتمز کییدر ؛ فقط ، ابدی ضرورتله کندينک ، اللهک و اشیانک شعورینه مالک اولدیغندن ، هیچ برزمان موجود اولمقدن خالی قالماز و دائماً حقیقی روح ممنونیتنه مالیکدر . »

(فرانسزجه دن مترجمی : محمد عزت)

ویقتور دهلبوس

